

MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETAS

Justas Sakavičius

TURTO PATIKĖJIMO TEISĖS
PROBLEMATIKA LIETUVOJE

Daktaro disertacijos santrauka
Socialiniai mokslai, teisė (01 S)

Vilnius, 2011

Disertacija rengta 2007–2011 metais Mykolo Romerio universitete.

Mokslinis vadovas:

prof. dr. Julija Kiršienė (Vytauto Didžiojo universitetas, socialiniai mokslai, teisė – 01 S)

Disertacija ginama Mykolo Romerio universiteto Teisės mokslo krypties taryboje:

Pirmininkas:

prof. dr. Vytautas Pakalniškis (Mykolo Romerio universitetas, socialiniai mokslai, teisė – 01 S)

Nariai:

prof. dr. Kazys Meilius (Mykolo Romerio universitetas, socialiniai mokslai, teisė – 01 S)

prof. dr. Manuela Tvaronavičienė (Vilnius Gedimino technikos universitetas, socialiniai mokslai, vadyba ir administravimas – 03 S)

prof. dr. Edita Gruodytė (Vytauto Didžiojo universitetas, socialiniai mokslai, teisė – 01 S)

doc. dr. Antanas Rudzinskas (Mykolo Romerio universitetas, socialiniai mokslai, teisė – 01 S)

Oponentai:

doc. dr. Egidijus Baranauskas (Mykolo Romerio universitetas, socialiniai mokslai, teisė – 01 S)

doc. dr. Linas Meškys (Vytauto Didžiojo universitetas, socialiniai mokslai, teisė – 01 S)

Disertacija bus ginama viešame Teisės mokslo krypties tarybos posėdyje 2012 m. sausio 20 d. 10 val. Mykolo Romerio universiteto konferencijų salėje (I-414 aud.).

Adresas: Ateities g. 20, LT-08303 Vilnius.

Disertacijos santrauka išsiųsta 2011 m. gruodžio 20 d.

Disertaciją galima peržiūrėti Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje (Gedimino pr. 51, Vilnius) ir Mykolo Romerio universiteto bibliotekoje (Ateities g. 20, Vilnius).

PROBLEMATICS OF PROPERTY TRUST LAW IN LITHUANIA

Summary

Topicality and problematics of the research. Under current legal arrangements in Lithuania, the institution of property trust law is used to regulate the implementation of relations of concerning public and private property rights. However, such a delimitation of the application of property trust law is quite a new phenomenon in Lithuanian civil law, having arisen only in a year of 2000 with the adoption of the Civil Code of the Republic of Lithuania (henceforth: LR CC)¹. Before the LR CC was enacted, property trust law functioned exclusively as a measure of the management, use and possession of public property. The historical circumstances of the evolution of this law reveal that until changes of 1964 version of the Civil Code (henceforth: CC 1964) were accepted (17 May 1994)², public property trust law was mentioned as a law of operation management, i.e. a law on the basis of which State enterprises and agencies managed State property that was transferred to them, and only from the date that the afore-mentioned changes came into effect, this law start to be called property trust law. It is noteworthy that the legislators, in renaming the former law of operation management into a property trust law did not fundamentally change the legal regulatory effect that had existed until then. Therefore, property trust law arose in Lithuanian law through the occurrence of a technical operation, i.e. by renaming the former law of operation management into a property trust law. This choice of the legislators has led to a problem in matching the name of this law to the contents of the property trust law that is applied to management of public property relations. Besides, when the revised LR CC came into effect in 2000, which entrenched private property trust law as a right *in rem*, the legal regulation of trust property law specified in the norms of the afore-mentioned codex had to be applied not only to private property trusts but also to the regulation of the legal relations of public property trusts, which were fundamentally different in their essence and nature. The legislators, wishing to avoid ambiguities in the field of legal regulation of public property management, chose to concisely describe property trust law as a right *in rem* in the fourth book of the LR CC (LR CC Articles 4.106–4.110); however, by the same token, in order to create the right conditions for the operation of private property trust law, this law was concisely described in the sixth book of the LR

¹ *Valstybės žinios*, 2000, Nr. 74-2262.

² Lietuvos Respublikos civilinio kodekso pakeitimo ir papildymo įstatymas Nr. I-459. *Valstybės žinios*, 1994, 44-805.

CC as a trust contract institution (LR CC Articles 6.953–6.968). Nevertheless, by choosing such a property trust legal regulation regulatory model, a situation was created whereby private property trust laws were entrenched as basic provisions of property law, not in the property law book of the LR CC, but in the contract law book of the LR CC. Such a situation is not only inaccurate in a technical jurisprudence sense (since property law is regulated by contract law provisions), but it also creates the potential for legal lacunae. One such lacuna could be the lack of legal regulation of a private property trust right arising from a will or a court decision. Since the regulation of private property trust law as property law is not comprehensive in the fourth book of the LR CC, and since in the sixth book of the LR CC the stipulated trust law norms are oriented only to property trust contract law, then it remains unclear how to treat a property trust right arising from a will or a court decision. This reduces the effectiveness of the institution of property trust law and its potential for practical application.

Apart from that, problems of legal regulation can be found when analysing public and private property trust law separately. For example, when public property trust law was supplemented with the institution of public property trust contract, which is partly covered by the provisions of separate legislation governing the management of public property³, a problem arose in coordinating it with the institution of property trust contract approved in LR CC articles 6.953–6.968. In our opinion, the institution of a special public property trust contract in Lithuanian law has made it impossible to use, in the management of public property, the property trust contract institution described in the sixth book of LR CC. Meanwhile, in the legal regulation of private property trust law, the most pressing question is the issue of the practical application of this law. Since the revised LR CC sought to adapt the regulation of legal relations concerning tangible property to fundamentally changed economic circumstances and to create, as much as possible, more ample opportunities for realising the rights of owners and other stakeholders in tangible property relations and to ensure the protection and defence of those rights,⁴ this Law provided for quite a few civil law institutions designed to implement property law. Thus it was that not only private property trust law was adopted in the LR CC, but so was law on the administration of another individual's property (Articles 4.236–4.252 of the LR CC) and other legal institutions for the implementation of owners' rights. Thus, given the operation of several similar ways of organising property, property trust law encountered

³ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 9 str. 4 d., 11 str. 3 d. *Valstybės žinios*. 1998, Nr. 54-1492.

⁴ Civilinio kodekso projekto aiškinamasis raštas „Dėl civilinio kodekso ketvirtosios knygos“ Nr. P-2529.[interaktyvus]. Vilnius, 2000-05-16 [žiūrėta:2011-07-15]. <http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=100912&p_query=&p_tr2=>>.

a real threat of being overshadowed by other mechanisms for implementing individual rights. However, there are other reasons why individuals do not make use of the institution of private property trust law, namely: the inadequacy of the legal regulation of private property trust law, as a real right; the application of subsidiary civil liability to the owner of entrusted property; unfavourable taxation environment. All the afore-mentioned reasons show that property trust law is in need of deeper academic analysis that could help solve some of the problems arising in the application of property trust law.

The subject-matter of the research. The object chosen for this academic study is the law of trust of public and private property, legal regulation by provisions of material law and their explanation and practical application. The study is oriented toward Lithuanian law on property trust, because in this country the law in this sphere is characterised by the application of property trust law for the realisation of both public and private property. Therefore, any use of examples of foreign legal regulation is not for analysis of them *per se*, but as material to assist the analysis of Lithuanian law on public and private property trust.

The purpose of the research. The aim of the dissertation is to comprehensively and systematically analyse, using foreign examples for comparison, the Lithuanian property trust law model, studying the aforementioned property law both as a coherent institution and as an amalgamation of two legal institutions intended for realisation of public and private ownership respectively. The dissertation also aims to reveal certain theoretical and practical issues and deficiencies in the regulation of property trust law in Lithuania, suggesting ways of filling gaps in Lithuanian law on both public and private property trust cases.

Goals of the research. These are the tasks required for implementing the aims of this study:

1. To perform an in-depth analysis of Lithuanian law on public property trust, discussing the evolution of this institution, reviewing the system of subjects of public property trust law, determining their characteristics, assessing the theoretical and practical assumptions about application of property trust law in relation to these subjects, determining the functions involved in public property trust law, providing a critique of public property trust law, assessing the justifiability of applying public property trust law for the implementation of National and Local Government law; and also to clarify any theoretical insufficiencies in the application of existing public property trust law in Lithuania, to reveal any topical problems and to suggest possible solutions for them, and also to look at future perspectives for legal regulation of public property trust law.

2. To examine in detail the institution of private property trust law in Lithuania, discussing the historical circumstances surrounding the advent of this institution in the legal system of Lithuania, looking at each reason for the advent

of private property trust law separately, identifying cases of the application of private property trust law in Lithuania, identifying problems in the regulation of private property trust law and suggesting possible solutions for them; and also to review global tendencies in the evolution of private property trust law and to assess their relationship with private property trust law as it operates in Lithuania; also to discuss the characteristics of subjects and objects of this property trust law and to explain the causes of the sparse practical application of private property trust law in Lithuania, suggesting ways of eliminating these causes.

Academic novelty and practical significance of the research. This dissertation is the first study in Lithuania to analyse Lithuanian trust of property law as a coherent institution, discussing in detail public property trust law and private property trust law separately. Up to now, no one in legal studies has made any complex academic attempt to examine the genesis of property trust law, to discuss the characteristics of subjects and objects of this property trust law or to identify the most commonly occurring problems. There has been neither any thorough academic study concerning the sub-institutions of property trust law, i.e. the right to hold public property or private property in trust.

The theoretical and practical value of this study derives from its originality. First of all, the dissertation seeks to establish that property trust law, viewed as the institution used in many other countries, does not have the appropriate legal theoretical basis in Lithuania to be used for regulating the property management relationships of National and Local Governments. Therefore, conclusions formed during the study provide a basis for reconsidering the motives for applying property trust law and for stimulating discussion among both legislators and legal scholars concerning the validity of applying the concept of public property trust law to regulate public property trust relations. In addition, the complex system of public property trust law is discussed in this dissertation for the first time in Lithuania; there is discussion of the types of trustees who may control public property and it is explained what may become the objects of public property trust law, what the content of this law is and how it is determined. The analysis of the afore-mentioned public property trust law elements may become valuable teaching material and a source of understanding about the public property management system.

This dissertation is also valuable for the theory and practice of private property trust law. The value of this thesis for civil law theory is in its presentation of private property trust law as a property law implementation measure that is widespread in the world and frequently applied, while revealing the particularities of the legal regulation of property trust law in Lithuania. Meanwhile, the practical benefit of the dissertation is in its presentation of guidelines for the application of private property trust law, i.e. it explains under what circumstances a right

of private property trust could be applied when deriving from a will or a court decision. In addition, the dissertation specifies the objects that could be held in trust, and it also names the risks confronting civil law subjects who have chosen to exercise their right of ownership with the help of private property trust law. The dissertation also seeks to encourage and increase the use of private property trust law in practice; therefore, for this reason the study presents property trust law as well-founded alternative to certain other legal relationships regulated by other types of property law (e.g. the right to administer another individual's property, the right of usufruct). In general, the facts presented in the dissertation about property trust law are new and therefore meaningful to both the study and the practice of law.

Thesis that this dissertation is defending. In Lithuania, public property trust law and private property trust law, because of their fundamental attributes, ought to be recognised as separate and independent types of property law.

SURVEY OF THE RESEARCH

Property trust law has not been analysed in detail in Lithuanian legal literature. The only study of this aspect of property law appeared in the textbook „*Daiktinė teisė*“⁵ (“Property Law”), which was published in 2010. However, it is noteworthy that in this publication property trust law was dealt with only briefly together with other aspects of property law and it was not analysed in depth. Apart from the afore-mentioned work, property trust law has only been dealt with from time to time in Lithuanian legal doctrine, focusing on one or another aspect of the application of this law. For example, in his textbook „*Civilinė teisė*“⁶ (“Civil Law”), P. S. Vitkevičius dedicated several paragraphs to reviewing property trust law arising from management of public property. However, this researcher's analysis was done at a time when the 1964 version of the LR CC was still in force, so it did not cover the application of property trust law in the dealings of private individuals. R. Stanislovaitis in his textbook „*Komercinė teisė*“⁷ (“Commercial Law”), succinctly discussed private property trust law. However, in that book he did not analyse public property trust law. Hence it can be seen that research on property trust law in Lithuania has been quite fragmentary and it has not analysed property trust law as a coherent legal institution that can be applied to implementing the laws on both public and private property.

⁵ Baranauskas E., Laurinavičius K., Pakalniškis V., Vasarienė D. *Daiktinė teisė. Vadovėlis*. Vilnius: Mykolo Romerio universitetas, 2010.

⁶ Vitkevičius, P. S., et al. *Civilinė teisė. Vadovėlis. Antrasis pataisytas leidimas*. Kaunas: Vijausta, 1998.

⁷ Stanislovaitis, R., *Komercinė teisė*. Vilnius: Eugrimas, 2005.

Foreign scholars have devoted more attention to the peculiarities and problems of property trust law. In what concerns the dual function of Lithuanian property trust law to regulate the relations between the laws on both public and private property, the legal scholars who have written on this legal model can be divided into two categories, namely those who studied the law on public property management and those who studied the institution of private property trust law.

Since the two legal institutions are similar, as are the Russian institutions of economic management law or operative management law, which in their basic attributes do not differ much from the legal construction of Lithuanian public property trust law, the dissertation has relied on the works of researchers who have analysed the afore-mentioned aspects of property law. These laws were analyzed by such authors as: K. P. Kriaževski (*Кряжевских, К. П.*)⁸, S. O. Korytov (*Корытов, С. О.*)⁹, A. A. Ivanov (*Иванов, А. А.*)¹⁰, V. A. Dozorcev (*Дозорцев, В. А.*)¹¹, V. Venediktov (*А. В. Венедиктов*)¹², K. I. Sklovskii (*Скловский, К. И.*)¹³, D. V. Petrov (*Петров, Д. В.*)¹⁴, E. A. Suchanov (*Суханов, Е. А.*)¹⁵, L. V. Sanikova (*Санникова, Л. В.*)¹⁶ and others. Private property trust law has been written about by such scholars as: M. I. Bragins-

⁸ Кряжевских, К. П. *Право оперативного управления и право хозяйственного ведения по Российскому гражданскому праву*. Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Московский государственный университет им. Ломоносова. Москва, 2003.

⁹ Корытов, С. О. *Юридическая природа права хозяйственного ведения*. Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Ярославский государственный университет им. П. Г. Демидова. Ярославль, 1999.

¹⁰ Иванов, А. А. *Право собственности и товарно-денежные отношения*. Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Ленинград, 1991.

¹¹ Дозорцев, В. А. *Права государственного промышленного предприятия на закрепленное за ним имущество*. Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Москва, 1955.

¹² Венедиктов, А. В. *Государственная социалистическая собственность*. Москва, Ленинград: Изд-во АН СССР, 1948.

¹³ Скловский, К. И. *Применение гражданского законодательства о особенности и владении. Практические вопросы*. Москва: Статут, 2004.

¹⁴ Петров, Д. В. *Право хозяйственного ведения и право оперативного управления*. [interaktyvus]. Санкт-Петербург, 2002, с. 85 [žiūrėta 2011-07-19]. <<http://www.law.edu.ru/script/cntsourc.asp?cntID=100001980>>.

¹⁵ Суханов, Е. А. Общие положения о праве собственности и других вещных правах. *Хозяйство и право*. 1995. No. 6.; Суханов, Е. А. Право хозяйственного ведения, право оперативного управления. *Хозяйство и право*, 1995, No. 7.

¹⁶ Санникова, Л. В. Проблемы становления института вещного права в России. *Собственность в XX столетии*. Москва, 2001.

ki (Брагинский М. И.), V. B. Vitrianski (Витрянский В. Б.)¹⁷, N. V. Funtikova (Фунтикова, Н. В.)¹⁸, L. J. Michejeva (Михеева, Л. Ю.)¹⁹, S. I. Kovaliov (Ковалев, С. И.)²⁰ A. A. Zdanov (Жданов А. А.)²¹, M. V. Jasus (Ясус, М. В.)²², D. V. Doždev (Дождев, Д. В.)²³, Z. E. Benevolskaja (Беневольская З. Е.)²⁴, Loughlin, P. J.²⁵, Honore, T.²⁶, Hansmann, H., Mattei, U.²⁷, F. H. Foster²⁸,

¹⁷ Брагинский М. И., Витрянский В. Б. *Договорное право*. Книга третья. Договоры о выполнении работ и оказании услуг. Статут: Москва, 2002.

¹⁸ Фунтикова, Н. В. *Доверительное управление по российскому законодательству и доверительная собственность по англо-американскому праву*. Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Институт законодательства и сравнительного правоведения при правительстве РФ. Москва, 2004.

¹⁹ Михеева, Л. Ю. *Доверительное управление имуществом в гражданском праве России*. Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Томский государственный университет. Томск, 1998.

²⁰ Ковалев, С. И. *Доверительное управление имуществом в зарубежном и российском праве*. Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Российский университет дружбы народов. Москва, 1999.

²¹ Zhdanov, A. A. *Transplanting the Anglo-American Trust in Russian Soil*. Review of Central and East European Law. [interaktyvus]. Moskva, 2006, [žiūrēta 2010-08-12]. <<https://www.copyright.com/ccc/basicSearch.do?&operation=go&searchType=0&lastSearch=simple&all=on&titleOrStdNo=1573-0352>>.

²² Ясус, М. В. *Доверительное управление и траст как правовые способы передачи имущества в управление*. Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Санкт-Петербургский государственный университет, Санкт-Петербург, 2000.

²³ Дождев, Д. В. *Международная модель траста и унитарная концепция права собственности*. [interaktyvus]. Человек и его время: Жизнь и работа Августа Рубанова [сост. и отв. ред. О.А. Хазова]. Москва: Волтерс Клувер, 2006. с. 251-286. [žiūrēta: 2011-06-21]. <www.msses.ru/images/dozdev-int-model-trust.rtf>.

²⁴ Benevolskaya, Z. E. Trust Management as a Legal Form of Managing State Property in Russia. *Review of Central and East European Law* 35 (2010), 2010.

²⁵ Loughlin, P. J. The Domestication of the Trust. Bridging the Gap Between Common Law and Civil Law. [interaktyvus]. 2008. [žiūrēta: 2011-06-17]. <<http://peterloughlin.com/Domestication-of-the-Common-Law-Trust.html>>.

²⁶ Honore, T. On Fitting Trusts into Civil Law Jurisdictions. *Legal Research paper Series*. [interaktyvus]. 2008: No 27/2008 [žiūrēta 2011-08-06]. <<http://ssrn.com/abstract=1270179>>.

²⁷ Hansmann, H., Mattei, U. The Functions of Trust Law: A Comparative Legal and Economic Analysis. *New York University Law Review*. [interaktyvus]. 1998. [žiūrēta: 2011-06-22]. <http://works.bepress.com/ugo_mattei/22>.

²⁸ Foster, F. H. American Trust Law in a Chinese Mirror. *Minnesota Law Review*, Volume 94, Number 3, February 2010.

Van Rhee, C. H.²⁹, Thévenoz, L.³⁰, Lupoi, M.³¹, Hudson, A.³², Watanabe, H.³³ and others.

Summarising the writings of the above researchers, it could be said that there is a tendency among law scholars and practitioners, regardless of which legal tradition they may represent, to actively discuss property trust law topics, stressing the divergent interpretations of this law in Common Law countries and Continental Law countries and seeking harmonisation of regulations concerning the legal institution under discussion as well as improvements in trust law. Most of the research by the afore-mentioned legal researchers has been presented in various foreign periodical publications, textbooks and monographs and it has been discussed in dissertations. Some of it has also been published in *Trusts & Trustees*³⁴, a periodic journal dedicated to trust law topics, which shows that the topic chosen for this dissertation is topical among members of the legal academic community.

METHODOLOGY OF THE RESEARCH

The choice of the research method and its targeting is to some extent determined by the choice of research object. Given that this dissertation examines property trust law as the legislatively-supported legal foundation for this aspect of community relations, the research for the thesis relied mostly on quantitative, theoretical methods. In the research, the following basic scientific methods were applied:

Document analysis method: One of the most important research methods used in this dissertation, which was used to determine the sources of law in Lithuania and foreign countries and to analyse the norms of the law, thus revealing the essential characteristics of the phenomenon under study (property trust law).

²⁹ Van Rhee, C. H. Trusts, Trust-like Concepts and Ius Commune. *European Review of Private Law*, 3/2000, p. 453-462.

³⁰ Thévenoz, L. Trusts: The Rise of a Global Legal Concept. *European Private Law: A Handbook*, Mauro Bussani & Franz Werro, eds., Carolina Academic Press. [interaktyvus]. 2009. [žiūrėta 2011-06-19] <http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1723236>.

³¹ Lupoi, M. Effects of the Hague Convention in a Civil Law Country. [interaktyvus]. 1998 [žiūrėta 2010-07-19]. <<http://tandt.oxfordjournals.org>>; Lupoi M. The Shapeless Trust. *Trust & Trustees and International Asset Management*. [interaktyvus]. 1995 [žiūrėta 2010-07-25]. <<http://tandt.oxfordjournals.org>>.

³² Hudson, A. *Equity and Trusts*. 4th edition. London: Cavendish Publishing Limited, 2005.

³³ Watanabe, H. "Trusts without Equity" and Prospects for the Introduction of Trusts into European Civil Law Systems. [interaktyvus]. [žiūrėta: 2011-06-21]. <<http://www.global-coe-waseda-law-commerce.org/activity/pdf/23/20.pdf>>.

³⁴ *Trusts & Trustees*. [interaktyvus]. [žiūrėta 2011-09-19]. <http://www.oxfordjournals.org/our_journals/tandt/about.html>.

Comparative method: This was used to compare the type of property trust law operating in the legal systems of various countries with the Lithuanian property trust law institution and to clarify any similarity that the property trust law institution operating in Lithuania might have to analogical institutions performing similar functions in other countries. In addition, the comparative method was used not only to analyse the relationship of our national trust law with analogical laws in other countries, but also to review the variety of interpretations of property trust law throughout the world. The comparative method was used to reveal the relationship between property trust law as it operates in countries of the Civil Law tradition and the Trust institution of Common Law countries. Use of the comparative method made possible critical examination of property trust law as established in Lithuania, revealing the shortcomings of this law and some conflicts in legal regulation. It also made it possible to set some guidelines for improvement of this area of property law on the basis of other countries' experience.

Historical method: The use of this method in this study is significant in that it helped to reveal the process of evolution of property trust law in both Lithuania and the world. At the same time, application of the historical method made it possible to understand the future developmental tendencies of property trust law and it clarified the reasons for this law as a social–legal phenomenon. The historical method and conclusions made on the basis of it served as a methodological tool for revealing the internal contradictions of Lithuania's property trust law, since the peculiarities of the historical genesis of property trust law have shown that in Lithuania there was separate evolution of public property trust law and private property trust law, and each has its own past history.

Systemic analysis method: This was used to analyse the entirety of property trust law, with its component parts and relationships between its elements and their relations with the external environment. This method was used to analyse the discrete elements of property trust law: subjects, objects, content of the law and interplay between these elements. Using the systemic analysis method, the inner structure of property trust law was studied, as was the place of this law in the context of other institutions of civil law such as property law, the law on administration of another individual's property, the law on usufruct, etc.

Critical analysis method: This set the conditions for systemic analysis of the study object and also for its critical evaluation. It was precisely on the basis of this critical analysis that conclusions were subsequently drawn and suggestions and recommendations were made.

Deductive–inductive method: This was useful in the study for formulating the hypothesis and arguing the conclusions, since once the different forms of property trust law in Lithuania had been analysed, there was a basis for making generalised

conclusions concerning the study object: property trust law. Besides, analysis of property trust law as a coherent legal phenomenon allowed logical conclusions about the different characteristics of property trust law to flow out of the analysis. This method was useful for drawing conclusions and making recommendations for the improvement of property trust law as it now operates in Lithuania.

Teleological and linguistic methods: Use of these methods in this study made it possible to ascertain the real meaning of the terms used in the legal sources and to check and assess the correspondence of the terms used to the phenomena they are intended to identify.

STUDY RESULTS AND STRUCTURE OF THE RESEARCH

Reliability of study results and their approbation. The methods used in preparing the dissertation allowed a multi-faceted and comprehensive study to be done on the subject of property trust law. Therefore, the results attained in the study raise no doubts about their reliability. In addition, the study results were approved at a session of the Civil and Commercial Law Department of Mykolas Romeris University.

Structure of the work. The structure of the expository part of this dissertation was shaped by the study object – Lithuania’s property trust law – with its dualistic nature, i.e. the fact that the law in this sphere regulates both public and private property trust dealings. Therefore the expository part of this dissertation consist of two main sections: *Public property trust law* and *Private property trust law*.

The *first section* deals with the peculiarities and problems of implementing national and municipal property law. In this section the circumstances surrounding the historical development of public property trust law are explored, theoretical aspects of the nature of this type of property trust law are analysed, the essential character and functions and of this type of property law are explained and the concept is introduced. There is also a detailed examination of the complex elements of public property trust law, with an analysis of the characteristics of national and municipal object and subjects and the contents of the law. Particular attention is given to the subjects of public property trust law – the trustees, on whom depends the classification of public property trust law and the characteristics of legal regulation. The forms of public property trust law are written up in the dissertation, i.e. trust law is analysed as it applies to nationally and municipally established and controlled trustees; trust law is analysed as it applies to legal entities performing public statutory functions; trust law is analysed as it applies to municipalities. After discussing the forms of public property trust law, the dissertation proceeds to a critique of the institution of public property trust law and discussion of the future developmental perspectives of this type of property law.

In the *second section* of the dissertation, there is examination of the institution of property trust law as it applies in the private property law implementation process. The historical genesis of private property trust law is stated and theories about its origins are reviewed; likewise the ambiguity of trust law concepts is noted. There is also discussion of international initiatives in regulating private property trust law with a view to harmonising the concept of trust law and the influence of these initiatives on the development of the institution of property trust law in Lithuania. There is also analysis of the foundations of the origin of private property trust law as it is applied in Lithuania, demonstrating that the right to hold property in trust may arise as the result of a contract, a will or a court decision. The problems of application in each of these cases of origin of the right to hold property in trust are enumerated. Lithuania's private property trust law is analysed in detail from the standpoint of its component elements, i.e. subject and object, with particular attention being paid to discussion of the characteristics of the object of private property. Finally there is a review factors that reduce the practical applicability of private property trust law, accentuating competition between the institution under discussion and other similar institutions of Civil Law, the question of civil liability in the legal relations of trust and certain taxation aspects of private property trust law.

CONCLUSIONS

Having analysed in detail the legislation that regulates the institution of property trust law in Lithuanian and foreign jurisprudence, the academic literature on this aspect of law and likewise the practice of courts, it can be stated that the aims and tasks of the study were implemented. The proposition that this dissertation is defending, namely "*In Lithuania, public property trust law and private property trust law, because of their fundamental attributes, ought to be recognised as separate and independent types of property law*", has been confirmed on the basis of the conclusions formulated below:

Public property trust law.

1. Property trust law cannot be unequivocally assigned to either property law or contract law, since it shares characteristics of both property law and contract law. Nonetheless, Lithuanian public property trust law has certain characteristics of property law that are not shared by private property trust law, i.e. the interest of the trustee in the entrusted property, the lack of limitation time-wise and the specification of the contents of public property trust law in a Statute. This makes for fundamental legal non-correspondence of public property trust law and private property trust law.

2. The essential nature and purpose of Lithuanian public property trust law is seen in these functions that are served by this law: 1) the function of retaining public property as national or municipal property; 2) the function of managing public property; 3) the function of materially sustaining legal entities founded or controlled by the national government or municipalities.

3. Lithuanian legislation incorporates a non-traditional institution of public property trust contract, the purpose of which is to look after the property needs of legal entities that are assigned public functions by law; however the contract's purpose is not to ensure that the transferred (entrusted) property is managed effectively for its specified purpose or for the interests of the beneficiaries. The regulation of public property trust contracts is one of the obstacles that prevent the traditional institution of private property trust contract from being used for managing public property, even though this would be an effective measure for managing public property.

4. The choice of Lithuanian legislators to use property trust law to regulate the legal relations for implementing both public and private property law has meant that there are no provisions for unified regulation of property trust law, as a form of property law, in the fourth book of LR CC.

5. Public property trust law is not the most effective measure for implementing public property law; therefore in practice ways are sought of substituting this law by other forms of implementation of public property law. Nevertheless, because of the wide scope of legal relations regulated by public property trust law, it will not be possible to totally eliminate public property trust law from the processes of implementing public property law in Lithuania.

Private property trust law.

1. No common conception or unified global methodological standard has emerged for private property trust law, since this law has developed under the influence of different legal traditions (Common Law, Continental Law, mixed). In countries with a Common Law tradition, the Trust concept of private property trust law is based on the principal of separating ownership rights into *legal title* and *equitable title*, while in countries of continental or mixed law tradition, the foundation of private property trust law consists of the idea of the *de facto* and *de jure* separation of the entrusted property. This makes for ambiguity and diversity in the interpretations of private property trust law.

2. The lack of definition of the contents of private property trust law in the statutes means that the contents of this law flow from the specifics of the trustee, i.e. from the scope of the trustee's rights and obligations. This quality of private property trust law does not accord with the *numerus clausus* doctrine. The recognition of private property trust law as a type of property law (right *in rem*)

enables us to conclude that the *numerus clausus* doctrine is not strictly adhered to in Lithuania.

3. Since in Lithuania a private property trust right may arise from a contract, a will or a court decision, the only trust right to be regulated by a statute is the one arising from a contract. No legal regulation is provided for a private property trust right arising from a will or a court decision. This makes for legal uncertainty in the interpretation and application of a private property trust right arising from a will or a court decision.

4. The possibility of specifying a private property trust right arising from a will could give civil law subjects an additional means of implementing their property rights that cannot be substituted by the usual institutions of will or legacy, which would ensure rational and effective management, use and possession of property bequeathed by a will. However, in order for such a private property trust right arising from a will to be able to function, relevant changes need to be made to the LR CC, which would specify the characteristics of property trust rights arising from wills.

5. The possibility of confirming a private property trust right arising from a court decision ought to be determined by the nature of fiduciary relations between the parties and the breach of fiduciary duties arising therefrom, for which the aggrieved party can initiate litigation, seeking the right of trust over property illegally acquired by another party. However, in order for such a private property trust right arising from a court decision to be specified, changes need to be made to the LR CC, which would specify the characteristics of a property trust right arising from a court decision.

6. In Lithuanian legal regulation, there are no clear distinguishing features between the private property trust right and the right to administer another individual's property; hence there may be difficulties in keeping these two rights apart. When seeking to separate the private property trust right and the right to administer another individual's property, consideration ought to be given to: 1) on whose behalf the administrator of the property is acting; 2) the status of the administrator of the property; 3) the basis on which the right arises; 4) entitlement period; 5) contents of the document that establishes the right; 5) structure of the subjects taking part in the relationship.

7. When it is necessary to ensure greater protection of the interests of the property owner, the private property trust right could become a justified legal alternative the right to administer another individual's property, since when administering another individual's property the trustee acts on his own behalf; therefore he would also accept obligations on his own, not the property owner's, behalf. However, this alternative would only be feasible on the condition that legislators would do away with the subsidiary liability of the trustee – which is

unjustified in a civil liability sense –, in the event that the assets of the ward and the trustee are insufficient to satisfy the demands of third parties.

8. Private property trust law meets with many obstacles in Lithuania that reduce the practical applicability of this law. These are: 1) the absence of legal regulation for a private property trust right arising from a will or a court decision; 2) similarity and mutual competition between the private property trust right and the right to administer another individual's property; 3) confirmation of the subsidiary civil liability of the trustee and the owner of the property entrusted in the private property trust, in the event that the assets of the ward and the trustee are insufficient to satisfy the demands of third parties; 4) unfavourable taxation environment in the application of private property trust law.

RECOMMENDATIONS

Taking into consideration conclusions mentioned above and trying to improve legal regulation of trust of property law in Lithuania, we offer the following recommendations:

Regarding public property trust law:

1. We suggest changing articles 4.106 – 4.110 in the Fourth book of Lithuanian Civil Code in a way so they would be dedicated to regulate exclusively State and municipality property management, use and disposal issues, which we suggest to name “*The right of public property administration*”. Accordingly we offer to rename Chapter VI in the Fourth book of Lithuanian Civil Code to “*The right of public property administration*” and arrange a new edition of this Chapter as follows:³⁵

“CHAPTER VI THE RIGHT OF PUBLIC PROPERTY ADMINISTRATION

Article 4.106. Definition and purpose of right of public property administration

The right of public property administration is the right of State and municipal enterprise, budgetary agency, the central bank, in accordance with the procedure and conditions laid down in their articles of association (regulations), as well as statutory acts regulating the activities of State or municipal enterprises, budgetary agencies and central bank and other legal acts, to manage and use the assets

³⁵ A text that we suggest to exclude is deleted (eg., ~~law~~) and text, that we suggest to add – underlined (eg., law). A text that is provided in a present legislation, in our recommendations is not being modified (eg., *law*).

transferred by the State or municipalities and dispose of them without prejudice to laws and the rights and interests of other persons. Other legal persons shall manage, use and dispose of the assets transferred to them by the right of public property administration by the State or municipalities to the extent and in accordance with the procedure and conditions specified in a law governing State and municipality property administration.

The right of public property administration is established for public good.

Peculiarities of the law of public property administration are established in this Civil Code, separate law governing State and municipality property administration and other legal acts.

Article 4.107. Subjects of the right of public property administration

1. *The subjects of the right of public property administration (managers) in the Republic of Lithuania shall include state or municipal enterprises, budgetary agencies, central bank, as well as other legal persons, when the law grants this right.*

2. *Founders of the right of public property administration may be State and municipalities or other legal persons, when legal acts grants this right*

Article 4.108. Basis for the right of public property administration

The right of public property administration may originate from the law, administrative act.

Article 4.109. Content of the right of public property administration

State or municipal enterprises, budgetary agencies, central bank, municipalities possess and use property duly entrusted them by the State or municipality, or other entitled persons and dispose of it upon terms and conditions established by their statutes (regulations), as well as legal acts governing the activities of state or municipal enterprises, budgetary agencies, central bank or other legal acts, without violating the law and other persons' rights and interests.

Article 4.110. Protection of the right of public property administration

The subject of the right of public property administration in protecting the property in possession, shall enjoy the rights established by Articles 4.95- 4.99 of this Code.”

2. Taking into consideration above mentioned proposal to separate the right of trust of public property from the right of trust of private property, we suggest to correct the Law on the management, use and disposal of state and municipal assets and other legal acts which use a term of „*right of trust of property*“, replacing this term to „*right of public property administration*”.

3. Taking into consideration that a list of trustees (managers) that are established and controlled by the State and municipalities is closed (State and municipality enterprise, budgetary agency and central bank), terms “*enterprise*”, “*agency*”, “*institution*”, “*organization*” should be replaced with concrete terms – “*State and municipal enterprise*”, “*State and municipal budgetary agency*”, “*central bank*”, to comply with legal forms of State and municipal established and controlled legal entities.

4. We suggest correcting article 10 sub article 1 section 2 of the Law on the management, use and disposal of state and municipal assets by deleting words “<...> *and assigned (of limited independence)* <...>” and lay the new version of particular article:

“2) state assets which are transferred to municipalities by Government resolutions for the purpose of performing state (delegated to municipalities) ~~and assigned (of limited independence)~~ functions.”

Accordingly should be amended other articles of the Law on the management, use and disposal of state and municipal assets: article 6 sub article 2; article 10 sub article 2; article 17 sub article 1 sections 4, 5, 6.

5. We suggest refusing current regulation of public property trust agreement because of its inflexibility and rare use in practice and supplement this institute with an analogous to private property trust agreement institute. According to suggested model of public property trust agreement State or municipality could transfer to other persons State or municipal property for professional management according to aim designated by trustor or to the benefit for named beneficiary. The interest of a trustor would be limited by receiving remuneration for its services.

6. Considering that according to public legal entities legal regulation all property that is gained by such entities belong by ownership right to the State or municipality, we suggest to amend the provision – article 16 of the Law on the management, use and disposal of state and municipal assets which states that property which is gained for purposes of public legal entity belong to the State or municipality and to arrange this article as follows:

“Article 16. Assets Acquired by State or municipal enterprises, budgetary agencies or central bank for the Needs of the State and Municipalities

1. State institutions, enterprises, budgetary agencies and central bank shall manage, use and dispose of all the acquired assets by the right of trust public property administration. All ~~The~~ acquired assets shall belong to the State by the right of ownership.

2. Municipal institutions, enterprises, budgetary agencies shall manage, use and dispose of all the acquired assets by the right of trust public property

administration. All The acquired assets shall belong to the municipality by the right of ownership.

7. We suggest partly to uniform the order of management of State and municipal property, therefore we suggest changing article 11 sub article 2 of the Law on the management, use and disposal of state and municipal assets and to arrange particular article as following:

~~“Other m~~Municipal institutions, municipal enterprises, budgetary agencies and organisations shall manage use and dispose of municipal assets transferred to them by the right of trust public property administration pursuant to laws in accordance with the procedure laid down by the decisions of municipal councils. Decisions related with a disposal of transferred property to other persons or related to the restriction on the rights in rem shall be adopted only by municipal council, unless laws provides otherwise.”

Regarding private property trust law:

1. We suggest partly transfer provisions of the Sixth book L Chapter “Trust of property” of Lithuanian Civil Code to the Fourth book of Lithuanian Civil Code, also allow a subsidiary application of law of administration of the property of others, supplementing regulation of trust of property law according to international trends of trust law (DCFR, European Principles of Trust Law, Draft Directive of Protected Funds) and to create new separate VII Chapter in the Fourth book of Lithuanian Civil Code named after “Right of trust of property” and lay down new edition of the Chapter as follows:

“CHAPTER VII RIGHT OF TRUST OF PROPERTY

Article 4.111 Definition and purpose of right of trust

1. The right of trust of property is the right of the trustee to possess, use and dispose of property according to defined aim or to the benefit of a beneficiary in the order and under conditions defined by the trust act.

2. The right of trust is established for personal purposes, for private or public good.

3. The assignment of property to any other person by the trust right shall not change the ownership right to the property. The trustor shall remain the owner of the assigned property.

Article 4.112. Subjects of the right of trust

1. The subjects of the right of trust (trustees) in the Republic of Lithuania shall be a trustor, a trustee and a beneficiary, if appointed.

Article 4.113. The founder of the trust right (trustor)

1. The founder of the trust right (trustor) may be the owner of the property or any other person established by law who is vested with such right.
2. The trustor or several trustors may appoint one or several trustees, as well as establish the procedure of their appointment and replacement.

Article 4.114. Trustee

1. The trustee may be a natural or legal person.
2. The law may establish the persons who are not entitled to be trustees.
3. The trustee may not be sole beneficiary.

Article 4.115. Beneficiary

1. A beneficiary may be any person, except a trustee, if he is a beneficiary at the same time, for whose behalf a trustee must act according to the trust act.
2. If a beneficiary is not indicated in the trust act, the owner of a property is considered to be a beneficiary.
3. In a case if a trustee does not perform or unduly performs his duties under the trust act, a beneficiary has a right to oblige a trustee to perform his duties.

Article 4.116. Objects of the trust right

1. The objects of the trust right may be movable and immovable things, securities or any other property, if it is possible to ensure a separation of these objects from a property of a trustee.
2. The State or municipal property which is possessed, used or disposed of by a State or municipal enterprise, budgetary agency, central bank, municipality under the right of trust public administration, shall not be assigned to any other person by the trust right, except for the cases when a legal entity is liquidated or reorganised, as well as other cases provided for by the law.

Article 4.117. Separation of property

1. The property assigned to the trustee by the trust right shall be separated from the property of the trustor and the trustee. The trustee shall make and manage the accounting (the balance-sheet) of the property assigned to it, and shall open a separate bank account for settlements.
2. It shall be prohibited to recover from the property assigned by the trust right subject to the actions brought by the creditors of the trustor, except for the cases when bankruptcy proceedings are instituted against the trustor or the trustor becomes insolvent. After institution of bankruptcy proceedings against the trustor or his becoming insolvent, the property trust right shall expire and the property shall be returned to the trustor.

Article 4.118. The assignment of the mortgaged (pledged) property by the trust right

1. The assignment of the mortgaged (pledged) property to any other person by the trust right shall not deprive the mortgagee (pledgee) of the right to recover from such property.

2. The trustee shall be informed that the property assigned to it is mortgaged (pledged). If the trustee did not or could not know about the mortgage (pledge) of the property, he shall be entitled to claim the termination of the property trust relationship or be paid the remuneration and compensation of the loss.

Article 4.119. Basis for the right of trust

The right of trust may originate from the law, contract, will, or court judgment.

Article 4.120. Establishment of the right of trust by law

Laws or this Code can provide circumstances when the right of trust may be established by law.

Article 4.121. Establishment of the right of trust by contract

Peculiarities of right of trust that is established by contract are prescribed in the sixth book of this Code chapter L.

Article 4.122. Establishment of the right of trust by will

1. Right of trust by will may be established only by the owner of property.

2. Right of trust established by will arise only after the death of the owner of property.

3. A testator has a right to appoint any natural or legal person as a trustee. Sole beneficiary cannot be appointed as a trustee.

4. Any natural or legal person may be appointed as a beneficiary. Beneficiary may be also a successor.

5. A trustee who was appointed by will without duties laid down in this chapter has all rights and duties as the executor of the will.

Article 4.123. Establishment of the right of trust by court decision

1. Court has a right accordingly to the claim of the concerned person or by courts initiative when public interest demands (ex officio) to set a right of trust to a debtors property for a benefit to other person.

2. Right of trust by court decision is set only when the following circumstances exist:

1) A person, to whom assets a right of trust is established, acquired that asset from another person;

2) A person, to whom assets a right of trust is established, and another person, to whom benefit a right of trust is established, were in fiduciary relationship at the time when illegal act was performed.

3. According to court decision also a right of trust from the law may be confirmed. In this case sub article 2 of this article may not be applied.

4. A trustee, a trustor, a beneficiary, trust asset and content of a trust right must be prescribed in a court decision that establishes right of trust.

Article 4.124. Content of the right of trust

1. Legal and natural persons possess and use the property entrusted them by the trustor and dispose of it to the extent and on terms and conditions established in the legislation on trust, contract, will, court judgment or the law.

2. The law or agreement may impose limitations on the rights of the trustee to possess, use or dispose of the property.

3. If a content of a trust of property right is not prescribed in the trust act, a content of this right shall be defined subsidiary according to article 4.241 stipulating a content of a right of administration of property of others.

Article 4.125. The rights and duties of the trustee

1. The trustee, complying with the law and conditions of a trust act, shall exercise the owner's rights to the property assigned to him by the trust right.

2. All the rights acquired by the trustee in exercising the owner's rights shall be an integral part of the property assigned to it. The obligations arising in the course of activities carried out by the trustee shall be fulfilled using the property assigned to him.

3. The trustee shall be entitled to protect the trust right in the same ways as are used while protecting the possession and the ownership right.

4. The trustee shall submit the report on his activities to the trustor and the beneficiary in the procedure and terms established in the agreement. If the term for submission of the report is not provided, the report shall be submitted once a year. The owner shall have the right to control the trustee's activities at any time.

Article 4.126. Duty to perform the obligations of a trustee personally

1. The trustee shall personally possess, use and dispose of the property assigned to him, to the exclusion of exceptions established in clause 2 of this Article.

2. The trustee shall be entitled to authorise any other person to perform certain actions required in respect of possession of the property provided that this is stipulated in the trust act or a prior written consent to that effect has been received from the trustor, or if it is necessary in order to protect the interests of the trustor or the beneficiary and it was not possible to receive the consent from the trustor within a reasonable term.

3. *The trustee shall be liable for the actions of the person whom he has authorised to perform such actions, as if it were the actions of the trustee himself.*

Article 4.127. The trustee's liability

1. *The trustee which has failed to duly, in the interests of the trustor and the beneficiary, take care of the property assigned to him, shall indemnify to the beneficiary and the trustor the damages incurred due to the loss or damage of profit as well as the loss of income.*

2. *The trustee, who is an entrepreneur, shall be released from compensation of the damages if he proves that the loss has been incurred due to force majeure circumstances or the actions of the trustor or the beneficiary.*

3. *If the trustee concludes the transaction in excess of the powers granted to him or in violation of limitations established in the agreement, he shall be personally liable under such transaction. If any third persons did not or could not know about the abuse of powers or violation of limitations, this will cause the appearance of the legal consequences set forth in clause 4 of this Article. In such case the trustor shall be entitled to claim from the trustee the compensation of the damages.*

4. *The debts under obligations which accrued during possession, usage and disposal of the property by the trust right, shall be covered from the entrusted property. If such property is not sufficient, the recovery shall be made from the trustee's property.*

Article 4.128. Conclusion of transactions

1. *The trustee shall conclude the transactions, related to the property assigned to him by the property right, in his own name, however specifying that he acts by the property trust right. The fact of the trust right shall be disclosed in the form established for the transaction to be concluded.*

2. *If the trustee fails to perform the obligation referred to in clause 1 of this Article an exaction from his property can be pursued without following the order, prescribed in article 4.127 sub article 4 of this Code.*

Article 4.129. Remuneration for the trustee

The trustee shall be entitled to the remuneration set in the trust act and compensation of obligatory expenses from the proceeds from the property assigned to him, unless otherwise established in the trust act.

Article 4.130. The expiration of the right of property trust

1. *The property trust right shall expire in the following cases:*

1) *When the beneficiary dies or is liquidated, unless otherwise established in the trust act;*

2) when the beneficiary waives the benefit received under the agreement, unless otherwise established in the agreement;

3) when the trustee dies, is recognised as legally incapable, of limited legal capacity or untraceable, or is liquidated;

4) when bankruptcy proceedings are instituted against the trustor;

5) when the trustor waives the agreement because the trustee is not in a position to fulfil the its duties itself;

6) when the trustor waives the trust of property right on any other grounds and pays the trustee the remuneration established in the agreement and compensates the necessary expenses incurred by virtue of termination of the agreement.

7) when a term of a trust right is over.

2. Any party that wishes to waive the trust of property right shall give the other parties six-month prior written notification to that effect, unless the trust act establishes any other term.

3. Upon expiration of the property trust right, the trustee shall return the property to the trustor, unless otherwise established in the trust act.

Article 4.131. Term of the right of property trust

Right of property trust may be time – limited or term less.

Article 4.132. Registration or the trust of property right

A right of trust of property may be used against third parties only if registered in a public register.

Article 4.110 4.133. Protection of the right of trust

The subject of the right of trust in protecting the property in possession, shall enjoy the rights established by Articles 4.95-4.99 of this Code.”

3. Taking into consideration that according to recommendations stated above, most of provisions of Sixth book in Chapter L of Lithuanian Civil Code were moved to the book Four that regulate the right of trust property, we suggest to refuse of those provisions in the Sixth book in Chapter L and arrange Chapter L of the Sixth book in Lithuanian Civil Code as follows:

**“CHAPTER L
TRUST OF PROPERTY**

Article 6.953. Concept of the property trust agreement

1. By the property trust agreement one party (the trustor) shall assign to the other party (the trustee) its property by the trust right for a certain period of time,

and the other party undertakes to possess, use and dispose of such property in the interests of the trustor or its designated person (the beneficiary).

Article 6.954. Essential conditions of the property trust agreement

1. The property trust agreement shall specify:
 - 1) the property assigned by the trust right;
 - 2) the trustor, the trustee, and if the agreement is made for the benefit of the third person (beneficiary) - the beneficiary;
 - 3) the remuneration of the trustee and the procedure for its payment if the remuneration is set forth in the agreement;
 - 4) the validity term of the agreement, if the agreement is time limited.
2. If upon expiration of the validity term of the agreement neither party states its wish to terminate the agreement, the agreement shall be deemed extended on the same conditions for the same term.

Article 6.955. The form of the property trust agreement

1. The property trust agreement shall be made in writing.
2. The immovable property trust agreement shall be in a notary form. It may be used against third persons only if it is registered with the public register in the procedure prescribed by laws.
3. The non-compliance with the requirements set in respect of the form of the agreement shall make the trust agreement null and void.

Article 6.956. Parties of the property trust agreement

1. Parties of the property trust agreement are trustor and trustee
2. Rights and duties of parties of the property trust agreement are determined in the fourth book of this Code and agreement of trust of property.

Article 6.967. The expiration of the property trust agreement

The expiration cases of trust of property agreement are implemented by article 4.130 sub article 1 of this Code.

Article 6.958. Peculiarities of the property trust right

Laws may establish certain peculiarities of the property trust right when the object of this right is State or municipal property or a trust property right arise on not contractual basis."

4. We suggest the legislator to allow application of the right of trust of property and substitute the right of the administration of property of others, where other person is not able to ensure a proper management of his property

in the following cases prescribed by articles 2.29, 3.185 sub article 3, 3.238 sub article 2, 3.245, 3.239 sub article 2, 3.245, 5.37 sub article 5, 5.42, 5.55, 5.66, 6.229 of Lithuanian Civil Code.

5. We suggest the legislator to correct specific „*right of property management by usufruct*“ which is established in articles 3.185 – 3.191 by dividing this right into two – trust of property right or the right of property administration of others and the right of usufruct and in those cases where the right of property management is being used alone, we suggest to use only one right – the right of property trust or the right of administration of property of others.

LIST OF ACADEMIC PUBLICATIONS

1. Sakavičius, J. Some Problematic Issues of Relation Between Material (Real) Law and Law of Obligations. *Jurisprudencija*. 2008, 5(107): 42-49.
2. Sakavičius, J. Trust of Estate Law and its Peculiarities in Lithuanian Civil Law. *Socialinių mokslų studijos*. 2011, 3(3): 1095-1110.

REPORTS AT SCIENTIFIC CONFERENCES

1. Report „Implementation of trust of property law in public and private ownership“ pronounced on May 13, 2009 at an international scientific-practical conference „Contemporary theoretical and practical problems in law“ organized by Mykolas Romeris University.

SCIENTIFIC INTERNSHIP

1. July 2010 at University of Wrocław (Wrocław, Poland).

CURRICULUM VITAE

Personal information:

Name, surname Justas Sakavičius
Date of birth December 13, 1982
E-mail jusakav@gmail.com

Education:

since 2007 Doctoral candidate at Mykolas Romeris University,
Faculty of Law, Department of Civil and Commercial
Law
2005-2007 LL.M., Mykolas Romeris University (specialization –
civil law)
2001-2005 LL.B., Mykolas Romeris University

Professional activity:

since 2010 Attorney at law, Justas Sakavičius Law firm PROLAW
2009-2010 Attorney at law, Law firm Motieka & Audzevičius
since 2009-03 to 2009-10 Attorney at law, Law firm KSP GROUP
since 2007 Lecturer, assistant at Mykolas Romeris University,
Faculty of Law, Department of Civil and Commercial
Law
2006-2009 Attorneys at law assistant, Anna Grinevič Law firm

Academic internship:

2010 July University of Wroclaw (Wroclaw, Poland).

Language skills:

Lithuanian *Native*
English *Fluent*
Russian *Fluent*

Justas Sakavičius

TURTO PATIKĖJIMO TEISĖS PROBLEMATIKA LIETUVOJE

Santrauka

Tyrimo aktualumas ir problematika. Dabartiniame Lietuvos teisiniame reglamentavime turto patikėjimo teisės institutas yra naudojamas viešosios ir privačiosios nuosavybės teisės įgyvendinimo santykiams reglamentuoti. Tačiau toks turto patikėjimo teisės taikymo ribų nustatymas Lietuvos civilinėje teisėje yra ganėtinai naujas reiškinys, atsiradęs tik kartu su 2000 m. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – LR CK)¹ priėmimu. Iki įsigaliojant minėtam kodeksui, turto patikėjimo teisė funkcionavo išimtinai kaip viešojo turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisinė priemonė. Istorinės šios teisės raidos aplinkybės atskleidžia, kad iki 1964 m. redakcijos civilinio kodekso (toliau – 1964 m. CK) atitinkamų pakeitimų priėmimo dienos (1994-05-17)², viešojo turto patikėjimo teisė buvo įvardijama, kaip operatyviojo tvarkymo teisė, t. y. teisė, kurios pagrindu valstybės įmonės ir įstaigos tvarkė joms perduotą valstybinį turtą, ir tik nuo minėtų pakeitimų įsigaliojimo, šiai teisei buvo suteiktas turto patikėjimo teisės pavadinimas. Pastebėtina, kad įstatymų leidėjas pervadinęs tuometinę operatyviojo turto tvarkymo teisę į turto patikėjimo teisę, nepakeitė iki tol galiojusio teisinio reglamentavimo iš esmės. Todėl turto patikėjimo teisė Lietuvos teisėje atsirado atlikus techninio pobūdžio veiksmą, t. y. pervadinant operatyviojo turto tvarkymo teisę į viešojo turto patikėjimo teisę. Dėl šio įstatymų leidėjo pasirinkimo iškilo viešojo turto tvarkymo santykiuose taikomos turto patikėjimo teisės turinio atitikimo šios teisės pavadinimui problema. Be to, įsigaliojus 2000 m. LR CK, kuris įtvirtino privataus turto patikėjimo teisę, kaip daiktinę teisę, minėto kodekso normose numatytas turto patikėjimo teisinis reglamentavimas turėjo būti pritaikytas ne tik privataus turto patikėjimo, tačiau ir savo esme ir prigimtimi skirtingiems, viešojo turto patikėjimo teisiniams santykiams reguliuoti. Įstatymų leidėjas, siekdamas išvengti teisinio reglamentavimo netikslumų viešojo turto tvarkymo srityje, pasirinko glaustai aprašyti turto patikėjimo, teisę kaip daiktinę teisę LR CK ketvirtojoje knygoje (LR CK 4.106 str. – 4.110 str.), tačiau tuo pačiu, norėdamas sudaryti sąlygas veikti privataus turto patikėjimo teisei, šią teisę detaliai reglamentavo LR CK šeštojoje knygoje, kaip patikėjimo sutarties institutą (LR CK 6.953 str. – 6.968 str.). Vis tik pasirenkant tokį turto patikėjimo teisės reglamentavimo modelį, buvo sukurta situacija, kuomet privačios turto patikėji-

¹ *Valstybės žinios*, 2000, Nr. 74-2262.

² Lietuvos Respublikos civilinio kodekso pakeitimo ir papildymo įstatymas Nr. I-459. *Valstybės žinios*, 1994, 44-805.

mo teisės, kaip daiktinės teisės pagrindinės nuostatos buvo įtvirtintos ne LR CK daiktinės teisės, tačiau LR CK prievolių teisės knygoje. Tokia padėtis ne tik netiksliai teisėkūros technikos prasme (kadangi daiktinė teisė reglamentuojama prievolėmis normomis), bet ir sudaro pagrindą atsirasti teisės spragoms. Viena iš tokių spragų gali būti įvardijama kaip privataus turto patikėjimo teisės, kylanti iš testamentu ar teismo sprendimo, teisinio reglamentavimo trūkumas. Kadangi turto patikėjimo teisės, kaip daiktinės teisės reglamentavimas LR CK ketvirtojoje knygoje yra neišsamus, o LR CK šeštojoje knygoje pateikiamos patikėjimo teisės normos orientuoja tik į turto patikėjimo teisės sutartį, tai kaip turėtų būti taikoma turto patikėjimo teisė, atsirandanti testamentu ar teismo sprendimo pagrindu, lieka neaišku. Todėl tai mažina turto patikėjimo teisės instituto veiksmingumą ir jo praktinio pritaikymo galimybes.

Be to, teisinio reglamentavimo problemų galima rasti analizuojant viešojo ir privataus turto patikėjimo teisę atskirai. Pavyzdžiui, viešojo turto patikėjimo teisę papildžius specialiu, viešojo turto patikėjimo sutarties institutu, kuris iš dalies numatytas atskiruose viešojo turto tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų normose³, iškilo jo suderinamumo problema su LR CK 6.953 str. – 6.968 str. įtvirtintu turto patikėjimo sutarties institutu. Mūsų nuomone, specialiosios viešojo turto sutarties įtvirtinimas Lietuvos teisėje, užkirto kelią viešosios nuosavybės valdyme panaudoti turto patikėjimo sutarties institutą, aprašytą LR CK šeštojoje knygoje. Tuo tarpu privataus turto patikėjimo teisės teisiniame reguliavime, aktualiausia yra šios teisės praktinio pritaikomumo problema. Kadangi naujasis LR CK siekė priderinti daiktinių teisių santykių reguliavimą prie esminiai pasikeitusių ekonominių sąlygų, sudaryti kiek įmanoma platesnes savininko ir kitų daiktinių teisių santykių subjektų teisių įgyvendinimo galimybes, užtikrinti tų teisių apsaugą ir gynimą,⁴ šis įstatymas numatė nemažai civilinės teisės institutų, skirtų nuosavybės teisės įgyvendinimui. Tokiu būdu į LR CK buvo įtraukta ne tik privataus turto patikėjimo teisė, tačiau ir kito asmens turto administravimo teisė (LR CK 4.236 str. – 4.252 str.) bei kiti savininko teisių įgyvendinimo teisiniai institutai. Todėl veikiant keliems panašioms turto tvarkymo būdams, turto patikėjimo teisė, susidūrė su realia grėsme, jog vietoje jos bus pasirinkti kiti asmenų teisių įgyvendinimo mechanizmai. Tačiau yra ir kitų priežasčių, dėl kurių asmenys nesinaudoja privataus turto patikėjimo teisės institutu, tai: privataus turto patikėjimo teisės, kaip daiktinės teisės, teisinio reglamentavimo nepakankamumas; subsidiarios civilinės atsakomybės taikymas patikėto turto savininkui; nepalanki

³ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 9 str. 4 d., 11 str. 3 d. *Valstybės žinios*. 1998, Nr. 54-1492.

⁴ Civilinio kodekso projekto aiškinamasis raštas „Dėl civilinio kodekso ketvirtosios knygos“ Nr. P-2529.[interaktyvus]. Vilnius, 2000-05-16 [žiūrėta:2011-07-15]. <http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=100912&p_query=&p_tr2=>>.

mokestinė aplinka. Visos šios minėtos priežastys rodo, kad turto patikėjimo teisė reikalauja gilesnės mokslinės analizės, kuri galėtų padėti išspręsti turto patikėjimo teisės taikyme kylančias problemas.

Tyrimo objektas. Šio mokslinio tyrimo objektu yra pasirinktas viešojo bei privataus turto patikėjimo teisės, teisinis reglamentavimas materialinės teisės normomis, jų aiškinimas ir praktinis taikymas. Tyrimas orientuotas į Lietuvos turto patikėjimo teisę, kadangi šiai valstybei yra būdingas turto patikėjimo teisės taikymas ir viešai, ir tuo pačiu privačiai nuosavybei įgyvendinti. Todėl užsienio teisinio reglamentavimo pavyzdžiai pasirinkti ne kaip savarankiškas tyrimo objektas, bet kaip Lietuvos viešojo ir privataus turto patikėjimo teisės analizę, praturtinanti medžiaga.

Tyrimo tikslas. Šio tyrimo tikslas yra išsamiai ir sistemiškai, remiantis užsienio teisės patirtimi, išanalizuoti Lietuvos turto patikėjimo teisės modelį, tiriant minėtą daiktinę tiek kaip vientisą institutą, tiek kaip dviejų teisinių institutų, skirtų viešosios bei privačios nuosavybės įgyvendinimui, samplaiką, atskleidžiant teorines bei praktines turto patikėjimo teisės reglamentavimo Lietuvoje problemas ir trūkumus, pasiūlant teisinio reglamentavimo spragų užpildymo būdus tiek viešojo, tiek privataus turto patikėjimo teisės atvejams.

Tyrimo uždaviniai. Darbo tikslo įgyvendinimui yra iškeliami šie uždaviniai:

1. Atlikti išsamią Lietuvos viešojo turto patikėjimo teisės analizę, aptarti šio instituto raidą, apžvelgti viešojo turto patikėjimo teisės subjektų sistemą, nustatyti jų ypatumus, įvertinti teorines ir praktines turto patikėjimo teisės taikymo prielaidas šių subjektų atžvilgiu, nustatyti viešojo turto patikėjimo teisės atliekamas funkcijas, pateikti viešojo turto patikėjimo teisės kritiką, įvertinant viešojo turto patikėjimo teisės taikymo pagrįstumą valstybės ir savivaldybių nuosavybės teisės įgyvendinimui, išryškinti Lietuvoje veikiančios viešojo turto patikėjimo teisės taikymo teorinį nepakankamumą, atskleisti aktualias problemas ir pasiūlyti jų sprendimo būdus, taip pat apžvelgti viešojo turto patikėjimo teisės teisinio reglamentavimo ateities perspektyvas.

2. Detaliai išanalizuoti Lietuvos privataus turto patikėjimo teisės institutą, aptariant šio instituto įtvirtinimo Lietuvos teisinėje sistemoje istorines aplinkybes, apžvelgiant kiekvieną iš privataus turto patikėjimo teisės atsiradimo pagrindų atskirai, identifikuoti privataus turto patikėjimo teisės taikymo atvejus Lietuvoje, įvardinti privataus turto patikėjimo teisės teisinio reglamentavimo problemas bei pasiūlyti teisines priemones šioms problemoms spręsti, apžvelgti privataus turto patikėjimo teisės pasaulines raidos tendencijas bei įvertinti Lietuvoje veikiančios privataus turto patikėjimo teisės santykį su jomis, aptarti šios daiktinės teisės subjektų ir objektų ypatumus, išsiaiškinti priežastis, lemiančias privataus turto patikėjimo teisės menką praktinį pritaikomumą Lietuvoje, pasiūlyti šių priežasčių šalinimo būdus.

Mokslinis darbo naujumas ir jo reikšmė. Ši disertacija yra pirmasis tyrimas Lietuvoje, analizuojantis Lietuvos turto patikėjimo teisę, kaip vientisą institutą ir tuo pačiu detalai aptariantis viešojo bei privataus turto patikėjimo teisę kiekvieną atskirai. Lietuvos teisės moksle iki šiol nebuvo nei vieno kompleksinio mokslinio bandymo, tirti turto patikėjimo teisės prigimtį, aptarti šios daiktinės teisės objektus, subjektų ypatumus, įvardinti dažniausiai pasitaikančias problemas. Nėra išsamių mokslinių tyrimų ir dėl turto patikėjimo teisės atskirų subinstitūtų, t. y. dėl viešojo bei privataus turto patikėjimo teisės.

Tyrimo naujumas lemia šio mokslinio darbo teorinį bei praktinį reikšmingumą. Visų pirma, disertacijoje yra siekiama pagrįsti, kad turto patikėjimo teisė, kaip daugelyje kitų valstybių naudojamas institutas, Lietuvoje neturi tinkamo teisinio teorinio pagrindimo būti naudojama valstybės ir savivaldybių turto tvarkymo santykiams reglamentuoti. Todėl tyrimo metu gautos išvados, sudaro pagrindą persvarstyti turto patikėjimo teisės taikymo motyvaciją ir tiek įstatymų leidėjui, tiek teisės mokslui kelti diskusiją dėl viešojo turto patikėjimo teisės koncepcijos taikymo viešojo turto tvarkymo santykiams reguliuoti pagrįstumo. Be to, disertacijoje pirmą kartą Lietuvoje detalai analizuojama sudėtinga viešojo turto patikėjimo teisės sistema, aptariamoms patikėtinių, valdančių viešąjį turta, rūšys, išaiškinama, kas gali tapti viešojo turto patikėjimo teisės objektais, koks yra šios teisės turinys ir kaip jis nustatomas. Paminėtų viešojo turto patikėjimo teisės elementų analizė, galės tapti vertinga mokymosi medžiaga bei suvokimo apie viešojo turto valdymo sistemą, šaltiniu.

Disertacija taip pat yra reikšminga ir privačios turto patikėjimo teisės teorijai ir praktikai. Civilinės teisės teorijai disertacijos reikšmė pasireiškia tuo, kad ji pristato privataus turto patikėjimo teisę, kaip pasaulyje paplitusią ir dažnai taikomą nuosavybės teisės įgyvendinimo priemonę, atskleidžia Lietuvos turto patikėjimo teisės teisinio reglamentavimo ypatumus. Tuo tarpu disertacijos praktinė nauda yra tame, kad joje pateikiamos privataus turto patikėjimo teisės taikymo gairės, t. y. paaiškinama, kokiais atvejais ir būdais galėtų būti taikoma privataus turto patikėjimo teisė, kylanti iš testamentu ar teismo sprendimo, be to, nurodomi objektai, kurie galėtų būti patikimi, taip pat įvardijamos grėsmės, su kuriomis gali susidurti civilinės teisės subjektai, savo nuosavybės teisę pasirinkę įgyvendinti privataus turto patikėjimo teisės pagalba. Disertacija taip pat siekia skatinti ir plėtoti privataus turto patikėjimo teisės panaudojimą praktikoje, todėl šiuo tikslu atliktame tyrime turto patikėjimo teisė yra pristatoma, kaip tam tikrų teisinių santykių, sureglamentuotų kitomis daiktinėmis teisėmis (pavyzdžiui, kito asmens turto administravimo teise, uzufukto teise), pagrįsta alternatyva. Bendrai disertacijoje pateikiamos žinios apie turto patikėjimo teisę yra naujos, todėl reikšmingos tiek teisės mokslui, tiek teisės praktikai.

Disertacijos ginamasis teiginys. Lietuvos viešojo turto patikėjimo teisė ir privataus turto patikėjimo teisė, pagal savo esminius požymius, turėtų būti pripažįstamos atskiromis ir savarankiškoms daiktinėms teisėms.

TYRIMŲ APŽVALGA

Lietuvos teisinėje literatūroje turto patikėjimo teisė detalai nebuvo nagrinėjama. Vienintelė šios daiktinės teisės studija buvo pateikta 2010 m. išleistame vadovėlyje „Daiktinė teisė“⁵. Tačiau pastebėtina, kad šiame leidinyje turto patikėjimo teisė tik glaustai pristatoma kartu su kitomis daiktinėms teisėms ir nuodugnai neanalizuojama. Be paminėto darbo, Lietuvos teisinėje doktrinoje turto patikėjimo teisė analizuojama tik epizodiškai, pasirenkant vieną ar kitą šios teisės taikymo aspektą. Pavyzdžiui, P. S. Vitkevičius „Civilinės teisės“ vadovėlyje⁶ skyrė kelias pastraipas turto patikėjimo teisės, kylančios dėl viešojo turto tvarkymo, apžvalgai, tačiau šio mokslininko analizė buvo atlikta dar galiojant 1964 m. redakcijos CK, kuris nenumatė turto patikėjimo teisės taikymo privačiuose asmenų santykiuose. R. Stanislovaitis vadovėlyje „Komerčinė teisė“⁷, glaustai aptarė privataus turto patikėjimo teisę. Tačiau šioje knygoje nebuvo analizuojama viešojo turto patikėjimo teisė. Todėl matyti, kad Lietuvoje atlikti turto patikėjimo teisės tyrimai yra gana fragmentiški, juose neanalizuojama turto patikėjimo teisė kaip vientisas teisinis institutas, kuris gali būti taikomas tiek viešosios, tiek privačios nuosavybės teisės įgyvendinime.

Daugiau dėmesio turto patikėjimo teisės ypatumams ir problematikai skyrė užsienio mokslininkai. Atsižvelgiant į Lietuvos turto patikėjimo teisės dualistinę funkciją reglamentuoti viešojo ir privataus turto patikėjimo teisinius santykius, teisės mokslininkus, rašiusius apie šį teisinį modelį galima skirstyti į dvi kategorijas, t. y. tie, kurie nagrinėjo viešojo turto tvarkymo teisę ir tie, kurie nagrinėjo privataus turto patikėjimo teisės institutą.

Kadangi tokie panašūs teisiniai institutai, kaip Rusijoje veikianti ekonominio valdymo teisė ar operatyviojo tvarkymo teisė, pagal savo esminius požymius nedaug kuo skiriasi nuo Lietuvos viešojo turto patikėjimo teisės teisinės konstrukcijos, disertacijoje remtasi mokslininkų darbais, kurie analizavo aukščiau paminėtas daiktines teises. Apie šias teises rašė tokie autoriai kaip: K. P. Kriaževskis

⁵ Baranauskas E., Laurinavičius K., Pakalniškis V., Vasarienė D. *Daiktinė teisė. Vadovėlis*. Vilnius: Mykolo Romerio universitetas, 2010.

⁶ Vitkevičius, P. S., et al. *Civilinė teisė*. Vadovėlis. Antrasis pataisytas leidimas. Kaunas: Vjūsta, 1998.

⁷ Stanislovaitis, R., *Komerčinė teisė*. Vilnius: Eugrimas, 2005.

(Кряжевских, К. П.)⁸, S. O. Korytovas (Корытов, С. О.)⁹, A. A. Ivanovas (Иванов, А. А.)¹⁰, V. A. Dozorцевas (Дозорцев, В. А.)¹¹, V. Venediktovas (А. В. Венедиктов)¹², K. I. Sklovskis (Скловский, К. И.)¹³, D. V. Petrovas (Петров, Д. В.)¹⁴, E. A. Suchanovas (Суханов, Е. А.)¹⁵, L. V. Sanikova (Санникова, Л. В.)¹⁶ ir kt. Apie privataus turto patikėjimo teisę rašė tokie mokslininkai kaip: M. I. Braginskis (Брагинский М. И.), V. B. Vitrianskis (Витрянский В. Б.)¹⁷, N. V. Funtikova (Фунтикова, Н. В.)¹⁸, L. J. Michejeva (Михеева, Л. Ю.)¹⁹, S. I. Kovaliovas (Ковалев, С. И.)²⁰

⁸ Кряжевских, К. П. *Право оперативного управления и право хозяйственного ведения по Российскому гражданскому праву*. Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Московский государственный университет им. Ломоносова. Москва, 2003.

⁹ Корытов, С. О. *Юридическая природа права хозяйственного ведения*. Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Ярославский государственный университет им. П. Г. Демидова. Ярославль, 1999.

¹⁰ Иванов, А. А. *Право собственности и товарно-денежные отношения*. Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Ленинград, 1991.

¹¹ Дозорцев, В. А. *Права государственного промышленного предприятия на закрепленное за ним имущество*. Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Москва, 1955.

¹² Венедиктов, А. В. *Государственная социалистическая собственность*. Москва, Ленинград: Изд-во АН СССР, 1948.

¹³ Скловский, К. И. *Применение гражданского законодательства о собственности и владении. Практические вопросы*. Москва: Статут, 2004.

¹⁴ Петров, Д. В. *Право хозяйственного ведения и право оперативного управления*. [interaktyvus]. Санкт-Петербург, 2002, с. 85 [žiūrėta 2011-07-19]. <<http://www.law.edu.ru/script/cntsource.asp?cntID=100001980>>.

¹⁵ Суханов, Е. А. Общие положения о праве собственности и других вещных правах. *Хозяйство и право*. 1995. No. 6.; Суханов, Е. А. Право хозяйственного ведения, право оперативного управления. *Хозяйство и право*, 1995, No. 7.

¹⁶ Санникова, Л. В. Проблемы становления института вещного права в России. *Собственность в XX столетии*. Москва, 2001.

¹⁷ Брагинский М. И., Витрянский В. Б. *Договорное право*. Книга третья. Договоры о выполнении работ и оказании услуг. Статут: Москва, 2002.

¹⁸ Фунтикова, Н. В. *Доверительное управление по российскому законодательству и доверительная собственность по англо-американскому праву*. Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Институт законодательства и сравнительного правоведения при правительстве РФ. Москва, 2004.

¹⁹ Михеева, Л. Ю. *Доверительное управление имуществом в гражданском праве России*. Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Томский государственный университет. Томск, 1998.

²⁰ Ковалев, С. И. *Доверительное управление имуществом в зарубежном и российском праве*. Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Российский университет дружбы народов. Москва, 1999.

A. A. Ždanovas (Жданов А. А.)²¹, M. V. Jasusas (Ясус, М. В.)²², D. V. Doždevas (Дождев, Д. В.)²³, Z. E. Benevolskaja (Беневольская З. Е.)²⁴, P. J. Loughlin (Loughlin, P. J.)²⁵, T. Onorè (Honore, T.)²⁶, H. Hansmanas (Hansmann, H.), U. Matei (Mattei, U.)²⁷, F. H. Fosteris (F. H. Foster)²⁸, C. H. van Rhee (Van Rhee, C. H.)²⁹, L. Tevenozas (Thévenoz, L.)³⁰, M. Lupoj (Lupoi, M.)³¹, A. Hadsonas (Hudson, A.)³², H. Vatanabis (Watanabe, H.)³³ ir kt.

²¹ Zhdanov, A. A. *Transplanting the Anglo-American Trust in Russian Soil*. Review of Central and East European Law. [interaktyvus]. Moskva, 2006, [žiūrėta 2010-08-12]. <<https://www.copyright.com/cc/basicSearch.do?operation=go&searchType=0&lastSearch=simple&all=on&titleOrStdNo=1573-0352>>.

²² Ясус, М. В. *Доверительное управление и траст как правовые способы передачи имущества в управление*. Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Санкт-Петербургский государственный университет, Санкт-Петербург, 2000.

²³ Дождев, Д. В. *Международная модель траста и унитарная концепция права собственности*. [interaktyvus]. Человек и его время: Жизнь и работа Августа Рубанова [сост. и отв. ред. О.А. Хазова]. Москва: Волтерс Клувер, 2006. с. 251-286. [žiūrėta: 2011-06-21]. <www.msses.ru/images/dozdev-int-model-trust.rtf>.

²⁴ Benevolskaya, Z. E. Trust Management as a Legal Form of Managing State Property in Russia. *Review of Central and East European Law* 35 (2010), 2010.

²⁵ Loughlin, P. J. The Domestication of the Trust. Bridging the Gap between Common Law and Civil Law. [interaktyvus]. 2008. [žiūrėta: 2011-06-17]. <<http://peterloughlin.com/Domestication-of-the-Common-Law-Trust.html>>.

²⁶ Honore, T. On Fitting Trusts into Civil Law Jurisdictions. *Legal Research paper Series*. [interaktyvus]. 2008: No 27/2008 [žiūrėta 2011-08-06]. <<http://ssrn.com/abstract=1270179>>.

²⁷ Hansmann, H., Mattei, U. The Functions of Trust Law: A Comparative Legal and Economic Analysis. *New York University Law Review*. [interaktyvus]. 1998. [žiūrėta: 2011-06-22]. <http://works.bepress.com/ugo_mattei/22>.

²⁸ Foster, F. H. American Trust Law in a Chinese Mirror. *Minnesota Law Review*, Volume 94, Number 3, February 2010.

²⁹ Van Rhee, C. H. Trusts, Trust-like Concepts and Ius Commune. *European Review of Private Law*, 3/2000, p. 453-462.

³⁰ Thévenoz, L. Trusts: The Rise of a Global Legal Concept. *European Private Law: A Handbook*, Mauro Bussani & Franz Werro, eds., Carolina Academic Press. [interaktyvus]. 2009. [žiūrėta 2011-06-19] <http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1723236>.

³¹ Lupoi, M. Effects of the Hague Convention in a Civil Law Country. [interaktyvus]. 1998 [žiūrėta 2010-07-19]. <<http://tandt.oxfordjournals.org>>; Lupoi M. The Shapeless Trust. Trust & Trustees and International Asset Management. [interaktyvus]. 1995 [žiūrėta 2010-07-25]. <<http://tandt.oxfordjournals.org>>.

³² Hudson, A. *Equity and Trusts*. 4 – th edition. London: Cavendish Publishing Limited, 2005.

³³ Watanabe, H. “Trusts without Equity” and Prospects for the Introduction of Trusts into European Civil Law Systems. [interaktyvus]. [žiūrėta: 2011-06-21]. <<http://www.global-coe-waseda-law-commerce.org/activity/pdf/23/20.pdf>>.

Apibendrinant aukščiau paminėtų mokslininkų darbus galima pastebėti tendenciją, kad teisės mokslininkai ir praktikai, nepriklausomai kuriai teisei tradicijai jie atstovautų, aktyviai diskutuoja turto patikėjimo teisės tematika, pabrėždami šios teisės skirtingas sampratas bendrosios ir kontinentinės teisės valstybėse, siekia aptariamo instituto teisinio reguliavimo harmonizavimo, o tuo pačiu ir patikėjimo teisės tobulinimo. Dauguma paminėtų teisininkų atliktų tyrimų yra pristatoma įvairiuose užsienio periodiniuose leidiniuose, vadovėliuose, monografijose, aptariama disertacijose, o taip pat publikuojama atskirame patikėjimo teisei skirtame periodiniame žurnale „Trusts & Trustees“³⁴, o tai rodo, kad pasirinkta disertacijos tema yra aktuali ir tarp teisinės akademinės bendruomenės narių.

DARBO METODOLOGIJA

Pasirinkto tyrimo objektas iš dalies nulemia ir tyrimo metodų pasirinkimą bei taikymą. Atsižvelgiant į tai, kad disertacijoje nagrinėjama turto patikėjimo teisė, kaip teisės aktuose įtvirtintas visuomeninių santykių reguliavimo teisinis pagrindas, tyrime daugiau vadovautasi kokybiniais, teorinio pobūdžio metodais. Atliekant tyrimą buvo naudojami šie pagrindiniai moksliniai metodai:

Dokumentų analizės metodas – vienas svarbiausių disertacijoje naudotų tyrimo metodų, kurį taikant buvo nustatomas Lietuvos ir užsienio teisės šaltinių turinys, analizuojamos objektyviosios teisės normos, tokiu būdu atskleidžiant tiriamo reiškinio (turto patikėjimo teisės) esmines charakteristikas.

Lyginamasis metodas, kurio pagalba buvo siekiama palyginti skirtingų valstybių teisinėse sistemose veikiančią turto patikėjimo teisę su Lietuvos turto patikėjimo teisės institutu, išryškinti Lietuvoje veikiančio turto patikėjimo teisės instituto panašumą į kitų valstybių pagal atliekamas funkcijas analogiškus institutus. Be to, lyginamasis metodas buvo pasitelktas analizuojant ne tik nacionalinės patikėjimo teisės santykį su kitų šalių analogiškais teisėmis, tačiau ir apžvelgiant privataus turto patikėjimo teisės sampratų įvairovę pasaulyje. Pasitelkiant lyginamąjį metodą buvo atskleistas civilinės teisės tradicijos kraštuose veikiančio turto patikėjimo teisės ir bendrosios teisės sistemoje paplitusio trasto santykis. Lyginamojo metodo naudojimas leido kritiškai pažvelgti į Lietuvoje įtvirtintą turto patikėjimo teisę, atskleidė šios teisės trūkumus ir teisinio reglamentavimo prieštarumą, leido nustatyti minėtos daiktinės teisės tobulinimo gaires remiantis užsienio šalių patirtimi.

Istorinio metodo panaudojimas šiame tyrime yra reikšmingas tuo, jog padėjo atskleisti turto patikėjimo teisės raidos procesą tiek pasaulyje, tiek ir Lietuvoje.

³⁴ Trusts & Trustees. [interaktyvus]. [žiūrėta 2011-09-19]. <http://www.oxfordjournals.org/our_journals/tandt/about.html>.

Tuo pačiu istorinio metodo taikymas leido spręsti apie būsimas turto patikėjimo teisės vystymosi tendencijas, paaiškino šios teisės, kaip socialinio – teisinio reiškimo priežastingumą. Istorinis metodas ir jo pagrindu padarytos išvados pasitarnavo kaip metodologinė priemonė, atskleisti Lietuvos turto patikėjimo teisės vidinį nesuderinamumą, kadangi turto patikėjimo teisės istorinės genezės ypatumai parodė, jog Lietuvos viešojo bei privataus turto patikėjimo teisės rūšys vystėsi skirtingomis kryptimis, turi savitą istorinę praeitį.

Sisteminės analizės metodo pagalba buvo analizuojama turto patikėjimo teisė, kaip objekto sudėtinių dalių ir elementų tarpusavio ryšių ir jų santykių su išorine aplinka visuma. Pasinaudojant šiuo metodu buvo išnagrinėti atskiri turto patikėjimo teisės elementai: subjektai, objektas, teisės turinys, atskleista šių elementų tarpusavio sąveika. Remiantis sisteminiu požiūriu buvo analizuojama ne tik turto patikėjimo teisės vidinė struktūra, tačiau ir šios teisės vieta kitų civilinės teisės institutų, tokių kaip nuosavybės teisė, kito asmens turto administravimo teisė, uzufрукto teisė ir kt., kontekste.

Kritinės analizės metodas sudarė sąlygas ne tik apžvelgti sistemiškai išnagrinėtą tyrimo objektą, tačiau ir kritiškai jį įvertinti. Būtent kritinių įžvalgų pagrindu vėliau buvo daromos išvados, teikiami pasiūlymai ir rekomendacijos.

Tyrime naudotas ir *dedukcinis – indukcinis metodas*, kuris pasitarnavo pasirinktos hipotezės formulavimui, išvadų argumentacijai, kadangi išanalizavus atskiras turto patikėjimo teisės pasireiškimo formas Lietuvoje, atsirado pagrindas daryti apibendrintas išvadas dėl tyrimo objekto – turto patikėjimo teisės. Be to, turto patikėjimo teisės, kaip vientiso teisinio reiškimo analizė, leido išskirti logiškai išplaukiančias išvadas apie turto patikėjimo teisės atskirus ypatumus. Šis metodas buvo naudingas darant išvadas, teikiant pasiūlymus dėl Lietuvoje veikiančios turto patikėjimo teisės tobulinimo.

Teleologinio ir kalbotyros metodų pasitelkimas šiam tyrimui galimybę atskleisti tikrąją teisės šaltiniuose vartojamų sąvokų prasmę, patikrinti ir įvertinti naudojamų terminų atitiktį reiškiniams, kuriems jie skirti, įvardinti.

TYRIMO REZULTATAI IR DARBO STRUKTŪRA

Tyrimo rezultatų patikimumas ir aprobavimas. Disertacijoje naudoti metodai leido atlikti visapusišką ir išsamų tyrimą turto patikėjimo teisės tema, todėl tyrimo metu gauti rezultatai nekelia abejonių jų patikimumu. Be to, tyrimo rezultatai buvo aprobuoti Mykolo Romerio universiteto Teisės fakulteto Civilinės ir komercinės teisės katedros posėdyje.

Darbo struktūra. Šios disertacijos dėstomosios dalies struktūra yra sąlygota tyrimo objekto – Lietuvos turto patikėjimo teisės dualistinio pobūdžio, t. y. šios teisės galimybės reglamentuoti tiek viešojo, tiek privataus turto patikėjimo santy-

kius. Todėl darbo dėstomoji dalis sudaryta iš dviejų pagrindinių skyrių: „*Viešojo turto patikėjimo teisė*“ ir „*Privataus turto patikėjimo teisė*“.

Pirmasis disertacijos skyrius yra skirtas valstybės ir savivaldybių nuosavybės teisės įgyvendinimo ypatumams ir problematikai aptarti. Šioje darbo dalyje atskleidžiamos viešojo turto patikėjimo teisės istorinės raidos aplinkybės, analizuojami šios turto patikėjimo teisės rūšies prigimties teoriniai aspektai, paaiškinama minėtos daiktinės teisės esmė, atliekamos funkcijos, pateikiama samprata. Taip pat atliekamas detalus viešojo turto patikėjimo teisės sudėtinų elementų tyrimas, analizuojant valstybės ir savivaldybių objekto, subjekto, teisės turinio ypatumus. Ypatingas dėmesys skiriamas viešojo turto patikėjimo teisės subjektams – patikėtiniais, nuo kurių priklauso viešojo turto patikėjimo teisės klasifikacija ir teisinio reglamentavimo ypatumai. Disertacijoje detaliai aprašomos viešojo turto patikėjimo teisės formos, t. y. analizuojama patikėjimo teisė, nustatoma valstybės ir savivaldybėms steigiamiems ir kontroliuojamiems patikėtiniais; patikėjimo teisė, nustatoma juridiniams asmenims, vykdančioms įstatymo jiems priskirtas viešąsias funkcijas; patikėjimo teisė, nustatoma savivaldybėms. Aptarus visas viešosios nuosavybės patikėjimo teisės formas, yra pateikiama viešojo turto patikėjimo teisės instituto kritika ir šios daiktinės teisės ateities vystymosi perspektyvos.

Antrajame disertacijos skyriuje tiriamas turto patikėjimo teisės institutas, taikomas privačios nuosavybės teisės įgyvendinimo procese. Pateikiama privataus turto patikėjimo teisės istorinė genezė ir apžvelgiamos kilmės aiškinimo teorijos, taip pat pažymima apie turto patikėjimo teisės sampratų daugiareikšmiškumą. Tuo pačiu disertacijoje apžvelgiamos tarptautinės privataus turto patikėjimo teisės reglamentavimo iniciatyvos, skirtos patikėjimo teisės sampratos harmonizavimui ir jų įtaka Lietuvos turto patikėjimo teisės instituto raidai. Taip pat analizuojami Lietuvoje taikomos privataus turto patikėjimo teisės atsiradimo pagrindai, nurodant, kad turto patikėjimo teisė dėl privataus turto patikėjimo gali atsirasti sutarties, testamentu ir teismo sprendimo pagrindais, taip pat įvardijamos kiekvieno iš šių patikėjimo teisės kilmės pagrindų taikymo problemos. Lietuvos privataus turto patikėjimo teisė detalai tiriama jos sudėtinų elementų, t. y. subjekto ir objekto atžvilgiu, ypatingą dėmesį skiriant privataus turto objekto požymių aptarimui. Galiausiai pateikiama privataus turto patikėjimo teisės praktinį pritaikomumą mažinančių veiksnių apžvalga, išskiriant nagrinėjamo instituto ir kitų panašių civilinės teisės institutų konkurencijos, civilinės atsakomybės patikėjimo teisiniuose santykiuose bei kai kuriuos privataus turto patikėjimo teisės mokestinius aspektus.

IŠVADOS

Detaliai išanalizavus turto patikėjimo teisės institutą Lietuvos ir užsienio teisėje reglamentuojančius teisės aktus, šiai teisei aptarti skirtą mokslinę literatūrą, o taip pat teismų praktiką, galima konstatuoti, jog tyrimo tikslas ir uždaviniai buvo įgyvendinti, o tyrimo pradžioje iškeltas ginamasis teiginys, jog *Lietuvos viešojo turto patikėjimo teisė ir privataus turto patikėjimo teisė pagal savo esminius požymius turėtų būti pripažįstamos atskiromis ir savarankiškoms daiktinėmis teisėmis*, buvo patvirtintas remiantis žemiau suformuluotomis išvadomis:

Dėl viešojo turto patikėjimo teisės

1. Pagal savo požymius turto patikėjimo teisė vienareikšmiškai negali būti priskiriama nei prie daiktinių, nei prie prievolinių teisių, kadangi turi ir daiktinei ir prievolinei teisei būdingų bruožų. Vis tik Lietuvos viešojo turto patikėjimo teisė pasižymi tokiomis daiktinės teisės savybėmis, kurios nebūdingos privataus turto patikėjimo teisei, t. y. patikėtinio interesas į patikėtą turtą, apribojimų laike nebuvimas, viešojo turto patikėjimo teisės turinio nustatymas įstatymu, todėl tai lemia viešojo turto patikėjimo teisės ir privataus turto patikėjimo teisės teisinės prigimties netapatumą.

2. Lietuvos viešojo turto patikėjimo teisės esmė ir paskirtį atskleidžia tokios šios teisės atliekamos funkcijos: 1) viešojo turto išsaugojimo valstybės ar savivaldybių nuosavybėje funkcija; 2) viešojo turto tvarkymo funkcija; 3) valstybės ar savivaldybės įsteigtų ar kontroliuojamų juridinių asmenų materialinio aprūpinimo funkcija.

3. Lietuvos teisės aktai įtvirtina netradicinį viešojo turto patikėjimo sutarties institutą, kurio paskirtis yra aprūpinti turtiniu pagrindu juridinius asmenis, kuriems įstatymas priskiria viešąsias funkcijas, tačiau ne užtikrinti, jog perduotas (patikėtas) turtas būtų efektyviai tvarkomas nustatytu tikslu ar naudos gavėjo interesais. Viešojo turto patikėjimo sutarties reglamentavimas yra viena iš kliūčių, neleidžiančių viešojo turto tvarkymui panaudoti tradicinį privataus turto patikėjimo sutarties institutą, kaip efektyvią viešojo turto tvarkymo priemonę.

4. Lietuvos įstatymų leidėjo pasirinkimas turto patikėjimo teisės pagalba reguliuoti tuo pačiu ir viešosios, ir privačiosios nuosavybės teisės įgyvendinimo teisinius santykius, lėmė turto patikėjimo teisės, kaip daiktinės teisės, vieningo teisinio reglamentavimo nebuvimą LR CK ketvirtojoje knygoje.

5. Viešojo turto patikėjimo teisė nėra pati efektyviausia viešosios nuosavybės teisės įgyvendinimo priemonė, todėl praktikoje ieškoma būdų, kaip šią teisę pakeisti kitomis viešosios nuosavybės teisės įgyvendinimo formomis. Vis tik dėl plataus viešojo turto patikėjimo teisės reguliuojamų teisinių santykių rato, viešojo turto patikėjimo teisė Lietuvoje negalės būti visiškai eliminuojama iš viešosios nuosavybės teisės įgyvendinimo procesų.

Dėl privataus turto patikėjimo teisės

1. Pasaulyje nėra nusistovėjusios bendros privataus turto patikėjimo teisės sampratos ir vieningo metodologinio jos pagrindimo, kadangi ši teisė vystėsi skirtingų teisės tradicijų (bendrosios, kontinentinės ir mišrios) įtakoje. Bendrosios teisės tradicijos kraštuose privataus turto patikėjimo teisės - trasto koncepcija grindžiama nuosavybės teisės išskaidymo principu į teisinį titulą (*legal title*) ir teisingumo titulą (*equitable title*), tuo tarpu kontinentinės ir mišrios teisės tradicijos valstybėse privataus turto patikėjimo teisės doktrininį pamatą sudaro patikėto turto faktinio ir teisinio atskirtumo idėja. Tai lemia privataus turto patikėjimo teisės sampratų daugiareikšmiškumą ir įvairovę.

2. Privataus turto patikėjimo teisės turinio neapibrėžtumas įstatymuose, lemia patikėtojo teisę nustatyti šios teisės turinį, t. y. patikėtinio teisių ir pareigų apimtį. Ši privataus turto patikėjimo teisės savybė, neatitinka riboto daiktinių teisių skaičiaus (*numerus clausus*) doktrinos. Privataus turto patikėjimo teisės pripažinimas daiktine teise, leidžia daryti išvadą, jog Lietuvoje *numerus clausus* doktrinos nėra griežtai laikomasi.

3. Nors Lietuvos privataus turto patikėjimo teisė gali būti sukuriama sutarties, testamentu ar teismo sprendimo pagrindu, tačiau įstatyme yra reglamentuojama tik iš sutarties atsiradusi patikėjimo teisė. Tuo tarpu iš testamentu ir teismo sprendimo kilusios privataus turto patikėjimo teisės teisinis reglamentavimas nėra numatytas. Tai lemia teisinį neapibrėžtumą iš testamentu ir teismo sprendimo kylančios privataus turto patikėjimo teisės aiškinime ir taikyme.

4. Galimybė nustatyti privataus turto patikėjimo teisę testamentu, civilinės teisės subjektams galėtų suteikti papildomą jų nuosavybės teisės įgyvendinimo priemonę, kuri negali būti pakeičiama įprastais testamentu ar testamentinės išskirtinės institutais, užtikrinančią racionalų ir efektyvų testamentu paliekamo turto valdymą, naudojimą ir disponavimą. Tačiau tam, kad tokia privataus turto patikėjimo teisė, kylanti iš testamentu, galėtų pradėti funkcionuoti, reikalingi atitinkami LR CK pakeitimai, nustatantys turto patikėjimo teisės, kylančios iš testamentu, ypatumus.

5. Galimybė įtvirtinti privataus turto patikėjimo teisę teismo sprendimu, turėtų būti nulemta tarp šalių susiklosčiusių fiduciarinių santykių ir iš jų kylančių fiduciarinių pareigų pažeidimo, dėl ko nukentėjęs asmuo galėtų kreiptis į teismą, prašydamas nustatyti patikėjimo teisę neteisėtai kito asmens įgytam turtui. Tačiau tam, kad tokia privataus turto patikėjimo teisė, kylanti iš teismo sprendimo, galėtų būti nustatoma, reikalingi atitinkami LR CK pakeitimai, nustatantys turto patikėjimo teisės, kylančios iš teismo sprendimo, ypatumus.

6. Lietuvos teisiniame reguliavime įtvirtinta privataus turto patikėjimo teisė ir kito asmens turto administravimo teisė, neturi ryškių skiriamųjų požymių, todėl gali kilti sunkumų atirbojant šias dvi teises. Siekiant atskirti privataus turto

patikėjimo teisę nuo kito asmens turto administravimo teisės, reikėtų atsižvelgti į tai: 1) kieno vardu turto tvarkytojas veikia; 2) turto tvarkytojo statusą; 3) teisės atsiradimo pagrindą; 4) teisės nustatymo laikotarpį; 5) teisę nustatančio akto turinį; 5) santykyje dalyvaujančių subjektų struktūrą.

7. Privataus turto patikėjimo teisė tais atvejais, kuomet reikia užtikrinti didesnę turto savininko interesų apsaugą, galėtų tapti pagrįsta kito asmens turto administravimo teisės alternatyva, kadangi tvarkydamas kito asmens turtą patikėtinis veiktų savo vardu, todėl pareigas taip pat prisiimtų savo, o ne turto savininko vardu. Tačiau ši alternatyva būtų įmanoma tik su sąlyga, kad įstatymų leidėjas atsisakys civilinės atsakomybės prasme nepagrįstos patikėtojo subsidiarinės atsakomybės, tuo atveju, jeigu trečiųjų asmenų reikalavimams patenkinti neužtenka patikėto turto ir patikėtinio turto.

8. Privataus turto patikėjimo teisė Lietuvoje, susiduria su daug priežasčių, mažinančių šios teisės praktinį pritaikomumą. Tokios priežastys yra: 1) privataus turto patikėjimo teisės, kylančios iš testamentu ir teismo sprendimo, teisinio reglamentavimo nebuvimas; 2) privataus turto patikėjimo teisės ir kito asmens turto administravimo teisės panašumas ir tarpusavio konkurencija; 3) privataus turto patikėjimo teisės patikėtojo – turto savininko subsidiarinės civilinės atsakomybės įtvirtinimas, tuo atveju, jeigu trečiųjų asmenų reikalavimams patenkinti neužtenka patikėto turto ir patikėtinio turto; 4) nepalanki mokestinė aplinka taikant privataus turto patikėjimo teisę.

PASIŪLYMAI

Atsižvelgiant į aukščiau padarytas išvadas, siekiant tobulinti turto patikėjimo teisės Lietuvoje teisinį reglamentavimą, pateikiame šiuos pasiūlymus:

Dėl viešojo turto patikėjimo teisės:

1. Siūlytina pakeisti LR CK ketvirtosios knygos VI skyriaus 4.106 – 4.110 str. taip, kad jie būtų skirti reglamentuoti išimtinai valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo teisę, kurią siūlytina pavadinti „*Viešojo turto tvarkymo teisė*“. Atitinkamai siūlytina pervadinti LR CK ketvirtosios knygos VI skyrių į „*Viešojo turto tvarkymo teisė*“ ir išdėstyti naują skyriaus redakciją taip, kaip nurodyta žemiau.³⁵

³⁵ Siūlomas pašalinti tekstas išbraukiamas (pvz., *teisė*), o siūlomas papildyti tekstas – pabraukiamas (pvz., *teisė*). Tekstas, kuris šiuo metu yra įtvirtintas galiojančiuose teisės aktuose, pasiūlymuose nemodifikuojamas (pvz., *teisė*).

„VI SKYRIUS
VIEŠOJO TURTO TVARKYMO TEISĖ

4.106 straipsnis. Viešojo turto tvarkymo teisės sąvoka ir tikslas

1. Viešojo turto tvarkymo teisė – tai valstybės ar savivaldybių įmonės, biudžetinės įstaigos ar centrinio banko teisė savo įstatuose (nuostatuose), taip pat valstybės ar savivaldybės įmonių, biudžetinių įstaigų ar centrinio banko veiklą reglamentuojančiuose ir kituose teisės aktuose nustatyta tvarka bei sąlygomis valdyti, naudoti valstybės ar savivaldybių perduotą turtą ir disponuoti juo nepažeidžiant įstatymų ir kitų asmenų teisių bei interesų. Kiti juridiniai asmenys valstybės ar savivaldybės jiems viešojo turto tvarkymo teise perduotą turtą valdo, naudoja ir disponuoja juo tiek ir tokia tvarka bei sąlygomis, kaip nustatyta valstybės ir savivaldybių turto tvarkymą reglamentuojančiame įstatyme.

2. Viešojo turto tvarkymo teisė nustatoma visuomeninei naudai.

3. Viešojo turto tvarkymo teisės ypatumus nustato šis kodeksas, atskiras įstatymas dėl valstybės ir savivaldybių turto tvarkymo ir kiti teisės aktai.

4.107 straipsnis. Viešojo turto tvarkymo teisės subjektai

1. Viešojo turto tvarkymo teisės tvarkytojai Lietuvos Respublikoje yra valstybės ar savivaldybių įmonės, biudžetinės įstaigos, centrinis bankas, taip pat gali būti kiti juridiniai asmenys, kuriems įstatymas suteikia tokią teisę.

2. Viešojo turto tvarkymo teisės steigėjais gali būti valstybė ir savivaldybės bei kiti juridiniai asmenys, kuriems šią teisę suteikia teisės aktai.

4.108 straipsnis. Viešojo turto tvarkymo teisės atsiradimo pagrindai

Viešojo turto tvarkymo teisės atsiradimo pagrindas gali būti: įstatymas, administracinis aktas.

4.109 straipsnis. Viešojo turto tvarkymo teisės turinys

Valstybės ar savivaldybės įmonės, biudžetinės įstaigos, centrinis bankas, savivaldybės valdo, naudoja atitinkamai valstybės ar savivaldybės, ar kitų tokią teisę turinčių juridinių asmenų joms perduotą turtą, juo disponuoja savo įstatuose (nuostatuose), taip pat valstybės ar savivaldybių įmonių, įstaigų, organizacijų veiklą reglamentuojančiuose ir kituose teisės-aktuose nustatyta tvarka bei sąlygomis, nepažeisdamos įstatymų ir kitų asmenų teisių bei interesų.

4.110 straipsnis. Viešojo turto tvarkymo teisės gynimas

Viešojo turto tvarkymo teisės subjektas, gindamas turimą turtą, turi teises, nustatytas šio kodekso 4.95–4.99 straipsniuose.“

2. Atsižvelgiant į aukščiau pateiktą pasiūlymą atskirti viešojo turto patikėjimo teisę nuo privataus turto patikėjimo teisės, atitinkamai siūlytina tikslinti LR VSTVNDĮ ir kitų teisės aktų nuostatas, kuriose vartojama turto patikėjimo teisės sąvoka, pakeičiant ją į viešojo turto tvarkymo teisės sąvoka.

3. Atsižvelgiant į tai, kad valstybės ir savivaldybių įsteigtų ir kontroliuojamų patikėtinių sąrašas yra baigtinis (valstybės ir savivaldybės įmonė, biudžetinė įstaiga ir centrinis bankas), teisės aktuose naudojamus terminus „įmonė“, „įstaiga“, „institucija“, „organizacija“ būtų tikslinga pakeisti į konkrečius - „valstybės ir savivaldybių įmonė“, „valstybės ir savivaldybių biudžetinė įstaiga“, „centrinis bankas“, kurie atitiktų valstybės ir savivaldybės įsteigtų ir kontroliuojamų juridinių asmenų teisinės formas.

4. Siūlytina tikslinti LR VSTVNDĮ 10 str. 1 d. 2 p., išbraukiant iš šios normos žodžius „<...> bei priskirtosioms (ribotai savarankiškomis) <...>“ ir išdėstyti naują punkto redakciją:

„2) valstybės turtu, kuris Vyriausybės nutarimais savivaldybėms perduodamas valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) bei priskirtosioms (ribotai savarankiškomis) funkcijoms atlikti.“

Taip pat turėtų būti pataisyti ir kiti LR VSTVNDĮ straipsniai: 6 str. 2 p., 10 str. 2 d., 17 str. 1 d. 4 p., 5 p. 6 p.

5. Įstatymų leidėjui siūlytina atsisakyti šiuo metu galiojančios viešojo turto patikėjimo sutarties instituto, kaip nelanksčios ir retai taikomos viešojo turto tvarkymo priemonės ir ją pakeisti analogišku patikėjimo sutarties institutu, koks yra taikomas privataus turto valdymo, naudojimo ir disponavimo santykiams įforminti. Tokios patikėjimo sutarties pagrindu valstybė ar savivaldybė galėtų perduoti kitam asmeniui valstybės ar savivaldybės turtą, o šis privalėtų tokį turtą valdyti, naudoti ir disponuoti patikėtojo nustatytu tikslu ar konkrečiau patikėtojo nurodyto naudos gavėjo interesais. Patikėtinio interesas apsiribotų tik užmokesčio už tokį turto tvarkymą gavimu.

6. Atsižvelgiant į tai, kad pagal galiojančią viešųjų juridinių asmenų teisinį reglamentavimą ne tik tokių juridinių asmenų reikmėms įgytas, tačiau visas tokių juridinių asmenų įgytas turtas priklauso valstybei ar savivaldybei ir yra valdomas patikėjimo teise, siūlytina atitinkamai koreguoti LR VSTVNDĮ 16 str., naują straipsnio redakciją išdėstant taip:

„16 straipsnis. Valstybės ir savivaldybių reikmėms įmonių, biudžetinių įstaigų, centrinio banko įgytas turtas

1. Valstybės institucijos, įmonės, įstaigos ir organizacijos įmonės, biudžetinės įstaigos, centrinis bankas visą įgytą turtą valdo, naudoja ir juo disponuoja

patikėjimo viešojo turto tvarkymo teise. Įgytas turtas nuosavybės teise priklauso valstybei.

2. Savivaldybės įmonės, įstaigos ir organizacijos įmonės, biudžetinės įstaigos, visą įgytą turtą valdo, naudoja ir juo disponuoja patikėjimo viešojo turto tvarkymo teise. Įgytas turtas nuosavybės teise priklauso savivaldybei.“

7. Siūlytume iš dalies suvienodinti valstybės ir savivaldybių turto valdymo tvarką, todėl atitinkamai siūlytume pakeisti LR VSTVNDĮ 11 str. 2 d. šią nuostatą išdėstant taip:

„2. Kitos savivaldybių institucijos, savivaldybės įmonės, biudžetinės įstaigos ir organizacijos joms patikėjimo teise perduotą savivaldybės turtą valdo, naudoja bei disponuoja juo pagal įstatymus savivaldybių tarybų sprendimų nustatyta tvarka. Sprendimus, susijusius su perduoto turto perleidimu kitų asmenų nuosavybėn ar su daiktinių teisių suvaržymu turi teisę priimti tik savivaldybės taryba, jei įstatymai nenustato kitaip.“

Dėl privataus turto patikėjimo teisės:

1. Siūlytina iš dalies perkelti LR CK šeštosios knygos L skyriaus „Turto patikėjimas“ nuostatas į LR CK ketvirtąją knygą, taip pat numatyti subsidiarių kito asmens turto administravimo teisės taikymą, papildant turto patikėjimo teisės reguliavimą pagal tarptautines patikėjimo teisės reglamentavimo tendencijas (DCFR, Europos patikėjimo teisės principus, Direktyvos dėl apsaugotų fondų projektą) ir sukurti naują atskirą VII skyrių LR CK ketvirtojoje knygoje, pavadinimu „Turto patikėjimo teisė“ bei išdėstyti naują skyriaus redakciją taip:

„VII SKYRIUS TURTO PATIKĖJIMO TEISĖ

4.111 straipsnis. Turto patikėjimo teisės sąvoka ir tikslas

1. Turto patikėjimo teisė – tai patikėtinio teisė šią teisę įtvirtinančiame akte nustatyta tvarka ir sąlygomis valdyti, naudoti perduotą turtą bei juo disponuoti nustatytu tikslu ar naudos gavėjo interesais.

2. Patikėjimo teisė nustatoma asmeniniais tikslais, privačiai ar visuomeninei naudai.

3. Turto perdavimas kitam asmeniui patikėjimo teise nepakeičia turto nuosavybės teisės. Perduoto turto savininku ir toliau lieka patikėtojas.

4.112 straipsnis. Turto patikėjimo teisės subjektai

Turto patikėjimo teisės subjektai yra patikėtojas, patikėtinis ir naudos gavėjas, jeigu jis buvo paskirtas.

4.113 straipsnis. Patikėtojas

1. Patikėjimo teisės steigėju (patikėtoju) gali būti turto savininkas arba kitas įstatymo nustatytas tokią teisę turintis asmuo.

2. Patikėtojas ar keli patikėtojai gali skirti vieną ar keletą patikėtinių, nustatyti jų skyrimo ar keitimo tvarką.

4.114 straipsnis. Patikėtinis

1. Patikėtiniu gali būti fizinis ar juridinis asmuo.

2. Įstatymas gali nustatyti asmenis, kurie negali būti patikėtiniais.

3. Patikėtiniu negali būti vienintelis naudos gavėjas.

4.115 straipsnis. Naudos gavėjas

1. Naudos gavėju gali būti bet kuris asmuo, išskyrus patikėtinį, jeigu jis tuo pačiu yra ir vienintelis naudos gavėjas, kurio naudai ir interesais patikėjimo teise nustatantis aktas įpareigoja veikti patikėtinį.

2. Jeigu patikėjimo teisę nustatančiame akte naudos gavėjas nenurodytas, naudos gavėju pripažįstamas turto savininkas.

3. Naudos gavėjas turi teisę įpareigoti patikėtinį vykdyti patikėjimo teisės akte nustatytas pareigas, jei pastarasis šių nevykdo ar vykdo netinkamai.

4.116 straipsnis. Patikėjimo teisės objektai

1. Patikėjimo teisės objektais gali būti nekilnojamieji ir kilnojamieji daiktai, vertybiniai popieriai ar kitoks turtas, jeigu galima užtikrinti jo atskyrimą nuo patikėtinio turto.

2. Valstybės ar savivaldybės turtas, kurį viešojo turto tvarkymo teise valdo, naudoja ar juo disponuoja valstybės ar savivaldybės įmonė, biudžetinė įstaiga, centrinis bankas, savivaldybė, negali būti perduotas kitam asmeniui patikėjimo teise, išskyrus atvejus, kai toks juridinis asmuo likviduojamas ar reorganizuojamas, taip pat kitus įstatymo nustatytus atvejus.

4.117 straipsnis. Turto atskyrimas

1. Turtas, perduotas patikėtiniumi patikėjimo teise, turi būti atskirtas nuo patikėtojo ir patikėtinio turto. Patikėtinis privalo sudaryti ir tvarkyti jam perduoto turto apskaitą (balansą), o atsiskaitymams atlikti turi atidaryti atskirą banko sąskaitą.

2. Išieškoti pagal patikėtojo kreditorių ieškinius iš turto, perduoto patikėjimo teise, draudžiama, išskyrus atvejus, kai patikėtoju iškeliamą bankroto byla ar jis tampa nemokus. Iškelus patikėtoju bankroto bylą ar jam tapus nemokiam, turto patikėjimo teisė baigiasi, o turtas turi būti grąžintas patikėtoju.

4.118 straipsnis. Įkeisto turto perdavimas patikėjimo teise

1. Įkeisto turto perdavimas kitam asmeniui patikėjimo teise neatima iš įkaito turėtojo teisės išieškoti iš to turto.

2. Patikėtiniui privalo būti pranešta, kad jam perduodamas patikėjimo teise turtas yra įkeistas. Jeigu patikėtinis apie turto įkeitimą nežinojo ar negalėjo žinoti, jis turi teisę reikalauti nutraukti turto patikėjimo teisinius santykius ir sumokėti jam priklausantį atlyginimą bei atlyginti nuostolius.

4.119 straipsnis. Turto patikėjimo teisės atsiradimo pagrindai

Turto patikėjimo teisės atsiradimo pagrindas gali būti: įstatymas, sutartis, testamentas, teismo sprendimas.

4.120 straipsnis. Turto patikėjimo teisės nustatymas įstatymu

Įstatymai ar šis kodeksas gali nustatyti atvejus, kada turto patikėjimo teisė kyla įstatymo pagrindu.

4.121 straipsnis. Turto patikėjimo teisės nustatymas sutartimi

Sutartimi nustatomos turto patikėjimo teisės ypatumus nustato šio kodekso šeštosios knygos L skyriaus nuostatos.

4.122 straipsnis. Turto patikėjimo teisės nustatymas testamentu

1. Nustatyti turto patikėjimo teisę testamentu gali tik turto savininkas.

2. Testamentu nustatyta turto patikėjimo teisė atsiranda tik po turto savininko mirties.

3. Testatorius turi teisę patikėtiniu skirti bet kurį fizinį ar juridinį asmenį. Patikėtiniu negali būti skiriamas vienintelis naudos gavėjas.

4. Naudos gavėju gali būti skiriamas bet kuris fizinis ar juridinis asmuo. Naudos gavėjas gali būti ir įpėdinis.

5. Testamentu paskirtas patikėtinis be šiame skyriuje nustatytų teisių ir pareigų, turi visas teises ir pareigas kaip ir testamentu vykdytojas.

4.123 straipsnis. Turto patikėjimo teisės nustatymas teismo sprendimu

1. Teismas turi teisę, pagal suinteresuoto asmens ieškinį arba tais atvejais, kai to reikalauja viešas interesas savo iniciatyva (ex officio), nustatyti skolininko turtui patikėjimo teisę kito asmens naudai.

2. Turto patikėjimo teisė teismo sprendimu nustatoma tais atvejais, kai egzistuoja šios sąlygos:

1) Asmuo, kurio turtui nustatoma patikėjimo teisė, tą turtą įgijo neteisėtai kito asmens sąskaita;

2) Asmenį, kurio turtui nustatoma patikėjimo teisė ir kitą asmenį, kurio naujai tokia patikėjimo teisė nustatoma, neteisėtos naudos įgijimo metu, siejo fiduciarinio pobūdžio santykiai.

3. Teismo sprendimu taip pat gali būti patvirtinama įstatymo pagrindu atsiradusi turto patikėjimo teisė. Tokiu atveju šio straipsnio 2 punkte numatytos sąlygos gali būti netaikomos.

4. Teismo sprendime turi būti nurodomi patikėtojas, patikėtinis ir naudos gavėjas, turtas, kuriam nustatoma patikėjimo teisė, o taip pat nustatytas turto patikėjimo teisės turinys.

4.124 straipsnis. Turto patikėjimo teisės turinys

1. Juridiniai ir fiziniai asmenys valdo, naudoja patikėtojo jiems perduotą turtą bei disponuoja juo tiek, tokia tvarka bei sąlygomis, kaip nustatyta turto perdavimo patikėjimo teise sutartyje, testamente, teismo sprendime ar įstatyme.

2. Įstatymas ar sutartis gali nustatyti patikėtinio teisių turtą valdyti, naudoti ar juo disponuoti apribojimus.

3. Jeigu turto patikėjimo teisę nustatančiame akte nėra nustatytas turto patikėjimo teisės turinys, tai turto patikėjimo teisei subsidiariai taikomas LR CK 4.241 straipsnyje nustatytas turto visiško administravimo turinys.

4.125 straipsnis. Patikėtinio teisės ir pareigos

1. Patikėtinis, laikydamasis įstatymo ir patikėjimo teisę nustačiusio akto sąlygų, įgyvendina savininko teises į jam perduotą patikėjimo teise turtą.

2. Visos teisės, kurias patikėtinis įgyja įgyvendindamas savininko teises, įskaitomos į jam perduoto turto sudėtį. Prievolės, kylančios patikėtinio veiklos metu, vykdomos iš jam perduoto turto.

3. Patikėtinis turi teisę ginti patikėjimo teisę tokiais pat būdais, kokiais yra ginama valdymo ir nuosavybės teisė.

4. Patikėtinis privalo sutartyje nustatyta tvarka ir terminais pateikti patikėtojui ir naudos gavėjui savo veiklos ataskaitą. Jeigu ataskaitos terminas nenumatytas, ataskaita turi būti pateikta vieną kartą per metus. Savininkas turi teisę bet kada kontroliuoti patikėtinio veiklą.

4.126 straipsnis. Pareiga vykdyti patikėtinio funkcijas pačiam

1. Patikėtinis privalo jam perduotą turtą valdyti, naudoti ir juo disponuoti pats, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nustatytas išimtis.

2. Patikėtinis turi teisę pavesti kitam asmeniui atlikti tam tikrus veiksmus, būtinus dėl turto valdymo, jeigu tai yra numatyta turto patikėjimo teisę nustatančiame akte arba tam yra gautas išankstinis patikėtojo rašytinis sutikimas, arba tai yra

būtina norint apsaugoti patikėtojo ar naudos gavėjo interesus, o patikėtojo sutikimo nebuvo įmanoma per protingą terminą gauti.

3. Patikėtinis atsako už veiksmus asmens, kuriam jis buvo pavedęs juos atlikti, kaip už savo paties veiksmus.

4.127 straipsnis. Patikėtinio atsakomybė

1. Patikėtinis, kuris tinkamai nesirūpino jam perduotu turtu ir patikėtojo bei naudos gavėjo interesais, turi atlyginti naudos gavėjui arba patikėtojuui nuostolius, padarytus dėl turto praradimo ar sugedimo, ir negautas pajamas.

2. Patikėtinis, kuris yra verslininkas, atleidžiamas nuo nuostolių atlyginimo, jeigu įrodo, kad jie atsirado dėl nenugalimos jėgos arba patikėtojo ar naudos gavėjo veiksmų.

3. Jeigu patikėtinis sudaro sandorį viršydamas jam suteiktus įgaliojimus arba pažeisdamas sutartyje nustatytus apribojimus, tai pagal tokį sandorį jis atsako pats. Jeigu tretieji asmenys nežinojo ir negalėjo žinoti apie įgaliojimų viršijimą ar apribojimų pažeidimą, atsiranda šio straipsnio 4 dalyje nustatytos teisinės pasekmės. Patikėtojas tokiu atveju turi teisę reikalauti iš patikėtinio atlyginti nuostolius.

4. Skolos pagal prievolės, atsiradusios turtą patikėjimo teise valdant, naudojanč ar juo disponuojant, apmokamos iš patikėto turto. Jeigu šio turto nepakanka, tai išieškoma iš patikėtinio turto.

4.128 straipsnis. Sandorių sudarymas

1. Patikėtinis sandorius, susijusius su jam perduotu patikėjimo teise turtu, sudaro savo vardu, tačiau jis privalo nurodyti, kad veikia turto patikėjimo teise. Patikėjimo teisės faktas turi būti atskleistas tokia forma, kokia yra nustatyta sudaromam sandoriui.

2. Jeigu patikėtinis neįvykdo šio straipsnio 1 dalyje nurodytos pareigos, tretiesiems asmenims iš jo turto gali būti išieškoma nesilaikant šio kodekso 4.127 straipsnio 4 dalyje numatytos išieškojimo tvarkos.

4.129 straipsnis. Patikėtinio atlyginimas

Patikėtinis turi teisę į patikėjimo teisę nustatančiame akte nustatytą atlyginimą ir būtinų išlaidų atlyginimą iš jam perduoto turto duodamų pajamų, jeigu ko kita nenustato patikėjimo teisę nustatantis aktas.

4.130 straipsnis. Turto patikėjimo teisės pabaiga

1. Turto patikėjimo teisė baigiasi šiais atvejais:

1) kai miršta ar likviduojamas naudos gavėjas, jeigu patikėjimo teisę nustatantis aktas nenustato ko kita;

2) kai naudos gavėjas atsisako gaunamos naudos, jeigu patikėjimo teisę nustatantis aktas nenustato ko kita;

3) kai patikėtinis miršta, pripažįstamas neveiksniu, ribotai veiksniu ar nežinia kur esančiu ar jis likviduojamas;

4) kai patikėtojai iškeliami bankroto byla;

5) kai patikėtojas atsisako turto patikėjimo teisės dėl to, kad patikėtinis nebegali pats vykdyti savo pareigų;

6) kai patikėtojas turto patikėjimo teisės atsisako kitais pagrindais ir išmoka patikėtiniui nustatytą atlyginimą bei atlygina būtinas išlaidas, padarytas dėl sutarties nutraukimo.

7) kai sueina terminas, kuriam buvo nustatyta turto patikėjimo teisė.

2. Šalis, norinti atsisakyti patikėjimo teisės, privalo apie tai raštu pranešti kitiems patikėjimo teisės subjektams prieš šešis mėnesius, jeigu patikėjimo teisę nustatantis aktas nenustato kitokio termino.

3. Pasibaigus turto patikėjimo teisei, patikėtinis privalo grąžinti turtą patikėtojai, jeigu patikėjimo teisę nustatantis aktas nenustato ko kita.

4.131 straipsnis. Turto patikėjimo teisės terminas

Turto patikėjimo teisė gali būti terminuota arba neterminuota.

4.132 straipsnis. Turto patikėjimo teisės registravimas

Prieš trečiuosius asmenis turto patikėjimo teisė gali būti panaudota tik įregistravus ją viešame registre įstatymų nustatyta tvarka.

4.133 straipsnis. Turto patikėjimo teisės gynimas

Turto patikėjimo teisės subjektas, gindamas turimą turtą, turi teises, nustatytas šio kodekso 4.95–4.99 straipsniuose.

3. Atsižvelgiant į tai, kad pagal aukščiau išdėstytus pasiūlymus, didžioji dalis LR CK šeštosios knygos L skyriaus normų būtų perkelta į LR CK ketvirtą knygą, reglamentuojančią turto patikėjimo teisę, siūlytina atsisakyti tų LR CK šeštosios knygos L skyriaus nuostatų, kurios buvo perkeltos į LR CK ketvirtąją knygą ir naują LR CK šeštosios knygos L skyriaus redakciją išdėstyti taip:

„L skyrius TURTO PATIKĖJIMAS

6.953 straipsnis. Turto patikėjimo sutarties samprata

Turto patikėjimo sutartimi viena šalis (patikėtojas) perduoda kitai šaliai (patikėtiniui) savo turtą patikėjimo teise tam tikram laikui, o kita šalis įsipareigoja tą turtą valdyti, naudoti ir juo disponuoti patikėtojo ar jo nurodyto asmens (naudos gavėjo) interesais ar patikėtojo nustatytu tikslu.

6.954 straipsnis. Esminės turto patikėjimo sutarties sąlygos

1. Turto patikėjimo sutartyje privalo būti nurodyta:
 - 1) turtas, perduodamas patikėjimo teise;
 - 2) patikėtojas, patikėtinis, o jeigu sutartis sudaryta trečiojo asmens (naudos gavėjo) naudai, – naudos gavėjas;
 - 3) patikėtinio atlyginimas ir jo mokėjimo tvarka, jeigu atlyginimą nustato sutartis;
 - 4) sutarties galiojimo terminas, jeigu jis yra nustatomas.
2. Jeigu, pasibaigus sutarties galiojimo terminui, nė viena šalis nepareiškia apie jos nutraukimą, sutartis pripažįstama pratęsta tomis pat sąlygomis naujam tokiam pat terminui.

6.955 straipsnis. Turto patikėjimo sutarties forma

1. Turto patikėjimo sutartis turi būti rašytinė.
2. Nekilnojamojo daikto patikėjimo sutartis turi būti notarinės formos. Prieš trečiuosius asmenis ji gali būti panaudota tik įregistravus ją viešame registre įstatymų nustatyta tvarka.
3. Sutarties formos reikalavimų nesilaikymas turto patikėjimo sutartį daro negaliojančią.

6.956 straipsnis. Turto patikėjimo sutarties šalys

1. Turto patikėjimo sutarties šalys yra patikėtojas ir patikėtinis.
2. Turto patikėjimo sutarties šalių teises ir pareigas nustato šio kodekso ketvirtosios knygos VII skyriaus normos ir šalių pasirašyta sutartis.

6.957 straipsnis. Turto patikėjimo sutarties pabaiga

Turto patikėjimo sutarties pabaigos atvejus nustato šio kodekso 4.130 straipsnio 1 dalis.

6.958 straipsnis. Turto patikėjimo teisės ypatumai

Įstatymai gali nustatyti turto patikėjimo teisės ypatumus, kai turto patikėjimo sutarties dalykas yra valstybei ar savivaldybėms priklausantis turtas arba turto patikėjimo teisė kyla ne sutartiniais pagrindais.“

4. Įstatymų leidėjui siūlytina numatyti turto patikėjimo teisės taikymą pakeičiant kito asmens turto administravimo teisę tais atvejais, kai kitas asmuo tvarko asmens, negalinčio tinkamai pasirūpinti savo turtiniais interesais, turtą, šiais LR CK atvejais: LR CK 2.29 str., 3.185 str. 3 d., 3.238 str. 2 d., 3.245 str., 3.239 str. 2 d., 3.245 str., 5.37 str. 5 d., 5.42 str., CK 5.55 str., 5.66 str., 6.229 str.

5. Įstatymų leidėjui siūlytina patikslinti LR CK 3.185 str. – 3.191 str. numatytą „*turto tvarkymo uzufruktu teisę*“, išskaidant šią teisę į dvi - turto patikėjimo arba kito asmens turto administravimo teisę ir uzufrukto teisę, o tose normose, kur naudojama vien tik turto tvarkymo teisė, siūlytina ją pakeisti turto patikėjimo teise arba kito asmens turto administravimo teise.

MOKSLINIŲ PUBLIKACIJŲ SĄRAŠAS

1. Sakavičius, J. Kai kurie daiktinės ir prievolinės teisės santykio probleminiai aspektai. *Jurisprudencija*. 2008, 5(107): 42-49.
2. Sakavičius, J. Turto patikėjimo teisė ir jos ypatumai Lietuvos civilinėje teisėje. *Socialinių mokslų studijos*. 2011, 3(3): 1095-1110.

PRANEŠIMAI MOKSLINĖSE KONFERENCIJOSE

1. 2009 m. gegužės 13 d. Mykolo Romerio universiteto tarptautinėje mokslinėje-praktinėje jaunųjų mokslininkų konferencijoje „Šiuolaikinės teisės teorinės ir praktinės problemos“ skaitytas pranešimas „Turto patikėjimo teisės įgyvendinimas viešojoje ir privatinėje nuosavybėje“.

MOKSLINĖ STAŽUOTĖ

1. 2010 m. liepos mėn. Vroclavo universitete (Lenkija) atlikta mokslinė stažuotė.

CURRICULUM VITAE

Asmeninė informacija:

Vardas, pavardė Justas Sakavičius
Gimimo data 1982-12-13
El. paštas jusakav@gmail.com

Išsilavinimas:

nuo 2007 m. Mykolo Romerio universiteto Teisės fakulteto Civilinės ir komercinės teisės katedros doktorantas
2005–2007 Teisės magistro kvalifikacinis laipsnis, Mykolo Romerio Universitetas, Teisės fakultetas, Civilinės teisės specializacija
2001–2005 Teisės bakalauro kvalifikacinis laipsnis, Mykolo Romerio universitetas, Valstybinio valdymo fakultetas

Profesinė veikla:

nuo 2010 m. Advokatas, advokato Justo Sakavičiaus kontora PROLAW
2009–2011 Advokatas, advokatų kontora Motieka ir Audzevičius
nuo 2009-03 iki 2009-10 Advokatas, advokatų profesinė bendrija KSP GROUP
nuo 2007 m. Mykolo Romerio universiteto teisės fakulteto Civilinės ir komercinės teisės katedros lektorius, asistentas
2006–2010 Advokato padėjėjas, advokatės Annos Grinevič kontora

Akademinės stažuotės:

2010 m. liepa Vroclavo universitetas (Lenkija).

Kalbos:

Lietuvių *Gimtoji*
Anglų *Puikiai*
Rusų *Puikiai*

